

KARYYS

Kaina 30 ct.

Nr. 13

Politikos apžvalga.

Nusiginklavimo konferencijoje svarstomi svarbūs reikalai. Nusiginklavimo konferencijos politinė komisija šiomis dienomis svarstė moralinio nusiginklavimo reikalą. Lenkų atstovas reikalavo moralinio nusiginklavimo ir pasiūlė paskirti subkomisiją (t. y., žemesnioji komisija atskiram reikalui apsvarstyti), kuri parengtų sutarties projektą pagal lenkų pasiūlymą. Sovietų Rusijos užsienių reikalų komisaras Litvinovas savo kalboj tuo pačiu reikalu pareiškė, kad negalima užsiimti vien moraliniu nusiginklavimu ir tuo tarpu užmiršti svarbiausią reikalą — materialinį nusiginklavimą, nes be materialinio nusiginklavimo moralinis nusiginklavimas neturi jokios prasmės.

Po ilgesnių ginčų buvo paskirta subkomisija, kuri turi apsvarstyti moralinio nusiginklavimo planą ir pristatyti šiuo reikalu rezoliucijų projektą. Šiai komisijai lenkų atstovai įteikė dar kitą savo pasiūlymą, kad Tautų S-ga netrukus sušauktų žurnalistų ir leidėjų konferenciją moralinio nusiginklavimo reikalui aptarti. Šiame suvažiavime turi būti surastos priemonės, kaip nusiginklavimo idėją praplėsti ypač per spaudą ir literatūrą.

Įdomu pažymėti, kad moralinio nusiginklavimo pasiūlymas atėjo iš lenkų pusės, iš tų pačių lenkų, kurie tiek užgrobė svetimų žemių. Dabar jie akiplėšiškai kalba apie moralinį nusiginklavimą.

Kaip kiniečiai siūlo išspręsti savo ginčą su japonais. Per nepaprastą Tautų Sąjungos sesiją kiniečių delegatas įteikė sesijos pirmininkui kiniečių vyriausybės atsakymą dėl Tautų S-gos rezoliucijų kiniečių — japonų reikalui sutvarkyti.

Šiame atsakyme pabrėžta, kad kol japonai nuo karo žygių neatsisako, negali būti jokių karo derybų. Pirmoji šių derybų sąlyga turi būti, kad Japonija atitrauktų savo kariuomenę iš Kinijos teritorijos. Taip pat turi būti sutvarkyta Mandžūrijos padėtis, kur japonai remia naują neteisėtą valdžią.

Kiniečiai tvirtina, kad vadinamoji Mandžūrijos valdžia yra japonų įrankis prieš kiniečius. Japonai su šiais reikalavimais nesutiko. Paskutinėmis dienomis kiniečiai nusileido ir sutiko pradėti derybas japonams iš Kinijos nepasitraukus. Manoma, kad pagaliau jie kaip nors susitaukims, nes šis kruvinas karas žalingas abiem pusėm. Pasirodo, kad kiniečiai atkaklūs ir ištvėringi kovoje, ir ne taip lengva juos nugalėti, kaip tai manė japonai.

Kinija nepripažįsta Mandžūrijos nepriklausomybės. Kiniečių vyriausybė oficialiai pareiškė, kad Mandžūrijos nepriklausomybės paskelbimas yra japonų darbas ir už šį tarptautinį nusikalstamą darbą atsakinga Japonija, nes neteisėta Mandžūrijos valdžia yra japonų valdoma. Be to, kiniečių vyriausybė grasina tos organizacijos nariams, kad jie bus traukiami atsakomybėn už valstybės išdavimą ir smarkiausiai nubausti.

Jungtinės Amerikos Valstybės prisideda prie represijų prieš Japoniją. Iš Vašingtono pranešama, kad Jungtinės Amerikos Valstybės sutinka bendradarbiauti su Anglija, Prancūzija ir Italija prieš Japoniją. Tos visos valstybės reikalauja, kad japonai atsitrauktų nuo Šanchajaus, kaip tai reikalauja Tautų Sąjungos rezoliucija.

Austrijos, Vengrijos, Rumunijos, Jugoslavijos ir Čekoslovakijos muitų sąjungos planas. Jau yra parengtas ir netrukus įsigalėsiantis minėtų penkių valstybių muitų sąjungos planas.

Pranešama, kad jau eina šių valstybių bankininkų ir šiaip ekspertų pasitarimai parengti prekių sąrašus, kuriems bus teikiama pirmenybių muitų atžvilgiu. Aišku, kad į šį sąrašą įeina tos prekės, kuriomis kiekviena susitariančių valstybių labiau suinteresuota.

Tačiau vakarų Europos politikos sluoksniuose abejojama, ar galės įvykdyti šį vidurinės Europos muitų planą.

Iš Lenkijos Latvijos prekybos derybų vargiai kas nors išeis. Latvijos oficialiai sluoksniai nesitikė, kad dabartinės Latvijos ir Lenkijos prekybos derybos teigiamai baigtųsi. Dėl vokiečių konkurencijos Latvija į Lenkiją vargiai ar galės ką nors išvežti.

Dabar Latvija daugiausia išveža į Angliją, todėl ji ir savo importu (įvežimu) linksta daugiau kreipti dėmesio į Angliją. Tos derybos dar užtruks iki kitos savaitės, bet vargu ar sėkmingai pasibaigs.

Mat, latviai nenori susirišti su Lenkija prekybos atžvilgiu, nes iš to jokios naudos neturėtų.

Cheminio karo apžvalga.

Š. m. kovo m. 14 — 17 d. ginklavimo valdyba su-ruošė aukštesniems viršininkams priešcheminės apsaugos informacinių paskaitų ciklą. Paskaitos vyko Kaune, Ginklavimo Valdybos patalpose.

Paskaitų klausė atskirų dalių vadai, Kauno įgulos dalių gydytojai, įstaigų viršininkai, divizijų vadai, karo sanit. val. v-kas, tiekimo viršininkas su vyriausiojo štabo viršininku priešaky.

Buvo skaitoma: Cheminio ginklo vartojimas, gen. št. pulk. leit. Žadeika (teor. ir eksp.). Aero cheminis karas, aviac. pulk. leit. inž. Gustaitis, Cheminės karo medžiagos (aprašomoji dalis), pulk. inž. Birutavičius. Cheminės karo medžiagos (fabrikacija), pulk. leit. dr. inž. Vėbra. Pirmoji pagalba, pulk. gyd. Ingelevičius. Bakteriologinis ginklas, dr. Nasvytis. Individualė apsauga (teor. ir eksp.), inž. majoras Kareiva. Kolektyvinė apsauga (teor. ir eksp.), inž. mjr. Petkūnas. Gyvulių apsauga, mjr. vet. gyd. Mašanauskas. Priešcheminio gynimosi organizacija, gen. št. mjr. Šova.

Po to visi viršininkai atlankė artilerijos dirbtuves.

Kauno m. ir apskr. savanoriams kūrėjams.

Kareivio Prano Eimučio Kauno skyrius savo narių metinį suvažiavimą šaukia balandžio m. 3 d. 13 val. Kaune, Trakų g-vė 11 nr. dr. V. Kudirkos pradžios mokyklos salėj.

Knygos perkamos metrais.

Amerikoj didelės filmų įmonės, kaip „Paramount“, arba „Universal“, kai reikia parodyt filmoj bibliotekas, perka knygas metrais. Įmonių atstovai atsilanko į privatiškų bibliotekų bei knygynų varžytynes ar išpardavimus ir čia metrais prisi-perka knygų, be turinio skirtumo. Už knygų metrą moka vos apie 2 litus.

Kiek jau pragėrėm. Per š. m. sausio mėn. pragerta degtinės už 2.873.564 lit., 1931 m. — 3.593.714 lit., 1930 m. — 3.586.059 lit. Tuo būdu per sausio mėnesį š. m. išgerta 720.150 lit. mažiau, negu per pereinusių metų tą patį mėnesį.

Latvija. Priešalkolinė propaganda Latvijoje paskutiniu metu sėkmingai veikia. Kiekvienais metais, kaip ir pas mus, skelbiama viena priešalkolinė savaitė, kurią uoliai mini bažnyčios, visos organizacijos, kariuomenė ir šv. ministerija. Priešalkolinis mokymas mokyklose yra privatinės iniciatyvos pobūdžio. Centralinė priešalkolinė sąjunga apima 11 įvairių draugijų su 500 vietos skyrių ir apie 20.000 narių.

Pilsudskis nori išeiti iš karo ministerijos. Lenkų politikos sluoksniuose kalbama, kad Pilsudskis, prieš išvažiuodamas pailsėti, mano atsisakyti iš karo ministerio pareigų ir jas pavesti vienam artimiausių jam karo inspektorių. Vadinas, Pilsudskis palieka savo vietą kitiems.

Indijoje vis dar neramu. Nors Indijoje dabar uždraustas kongreso veikimas ir beveik visi jo nariai suimti, bet vis dar gandistai nenurimsta ir toliau atkakliai varo savo darbą, ypač tose provincijose, kur anglai nelabai prižiūri. Bendrai indų tautininkai nenustoja kovoti už savo tėvynės savarankiškumą ir vis laukia tos dienos, kada galės atsikratyti anglų jungo.

Užsienių spauda apie vokiečių prezidento rinkimus. Vokietijos prezidento rinkimai sukėlė viso pasaulio susidomėjimą.

Bendrai, politikos sluoksniai patenkinti rinkimų rezultatais. Hindenburgas išeina laimėtoju, nes per antrus rinkimus jo kandidatūra yra užtikrinta. Tiesa, ir Hitleris surinko daug balsų, bet pralaimėjo. Ir tie, kurie Hindenburgu nepatenkinti, pav., socialistai ir kt., už jį balsavo, kad tik Hitleris nepatektų į prezidentus. Prieš rinkimus buvo pranašaujamas net piliečių karas Vokietijoje, jei Hitleris būtų išrinktas.

Leidžia vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius plk. lt. Kuizinas.

Skelbimų kaina pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr. Kaina visiems: metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt. ir 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai.

3

KARYS

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XIV metai

Kaunas, 1932 m. kovo 24 d.

Nr. 13 (669)

PAX VOBIS!

Tik po prisikėlimo iš numirusių Viešpats Kristus yra taip pasveikinęs savo mokinius: „Taika jums!“ — ko anksčiau nesakydavo. Tik po kryžiaus, tik po prisikėlimo: „Taika jums — Pax vobis!“

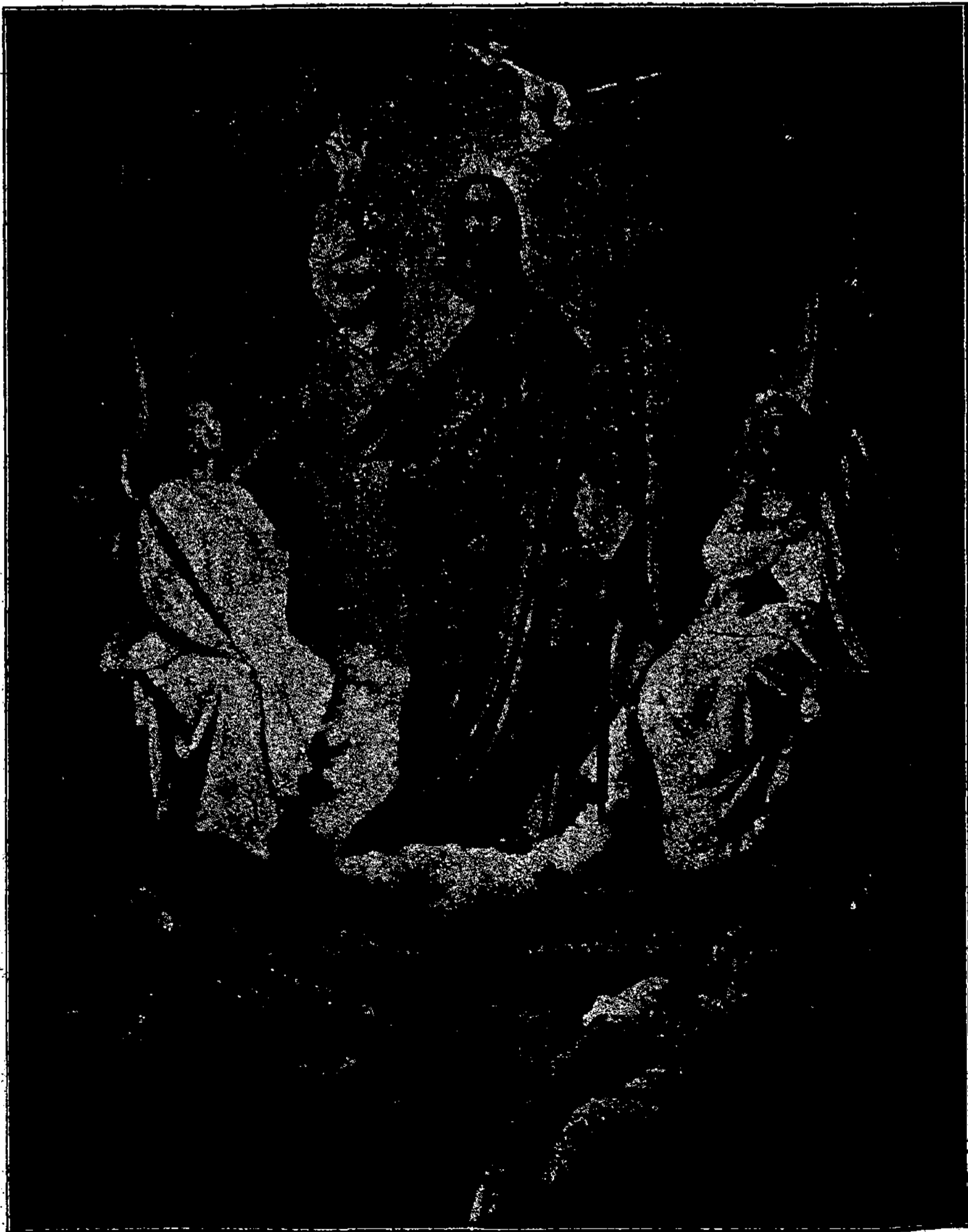
Kodėl?

Kol pikti demonai nebus išvyti iš širdies, tol ji bus šaltinis nuodingų jausmų ir minčių, vadinamų ginčo šaknys vis bus neapvalytos ir, progai pasitaikius, vis skaldys žmones.

Kristus nori aukštybėse įsitvirtinusio padaro. Karin-gume gimęs žmogus, jei neatgys, vis gaminis karą iki pasaulio pabaigos. Aistra turi būti nugalėta. „Eik šalin, šetone!“ — suriko Kristus, kai jis aistrą jame kėlė. Juk ir Kristus turėjo ne tik žmogaus prigimtį, bet ir tiek didelių ir galingų aistrų, kad jei jo valia būtų norėjusi, jis būtų palikęs ne mirusiu ant kryžiaus kentėtoju, bet pasaulio viešpačiu. Kai Petras apaštalas stojo jį ginti, Kristus jam pasakė: „Ar manai, kad aš negaliu melsti

savo Tėvo, ir jis tuojau man atsiųs daugiau, kaip dviliką legionų angelų?“ Kai vėliau panorėjo, jo galinga

valia užkariavo nematytos ligi šiol galybės Romos valstybę ir visais amžiais traukė paskui savęs milijonus žmonių ir, jei būtų panorėjęs, jo valia būtų turėjusi galybės sutelkti savo laiku žmonių minias ir įsteigti pasaulišką viešpatystę. Tai matyti iš Kristaus gundymo. Velnias niekuomet negundina tokiais dalykais, kurių žmogus nepajėgia atlikti. Jis per gudrus: jis vis paklaša tai, ką žmogus gali. Ir štai parodė Kristui visas pasaulio karalystes ir jų galybę, lyg tuo rodydamas, kad Kristus gali pasidaryti jų visų valdovu. Smarki pagunda. Bet Kristus su panieka ją atmetė: „Eik šalin, šetone!“ Nes Kristaus karalystė ne iš šio pasaulio; jis siekė dar didesnės galybės, būtent,

Tas, kuris mirtį nugalėjo..

Kristus jam pasakė: „Ar manai, kad aš negaliu melsti

nugalėti žmogaus prigimtį. Taip nugalėti, kad ji būtų visiškai palenkta aukštesniosioms mintims. Ir ją pa-

lenkė net iki kryžiaus, nors jo prigimtis irgi gaužėsi ir alpo, nors jis šaukė: „Tėve, jei galima, teaplenkia mane ši taurė“. Neaplenkė. Prikaldino Kristus save prie kryžiaus, ir tuomet įvyko prisikėlimas, ir atėjo Dievo karalystė.

Ir to paties pareikalavo iš žmonių. Ir šaukia Kristus nepalikti nė vienos kertelės širdy neapvalytos, verčia žmogų nekęsti ir piktos minties: ne tik grasina teismu už pasakytą broliui „kvaily“, bet ir už pyktį. Gėna ne tik keršyti priešui, bet liepia eiti iki priešo meilės — jam gera daryti, už jį melstis, vadinas, žadinti savy gerą, šventą dvasią ir jos nušyti priešui. Juk tai yra vidurišnis atsimaitymas ir atgijimas. „Kas žiūri į moteriškę, jos geisdamas, tas jau svetimoteriavo su ja savo širdy“. Nieko, nieko pikto, nešvaraus neturi būti žmogaus širdy. Nors geriausios ir didžiausios aistros, — joms nevalia viešpatuoti; jos turi klausyti aukštesnio balso.

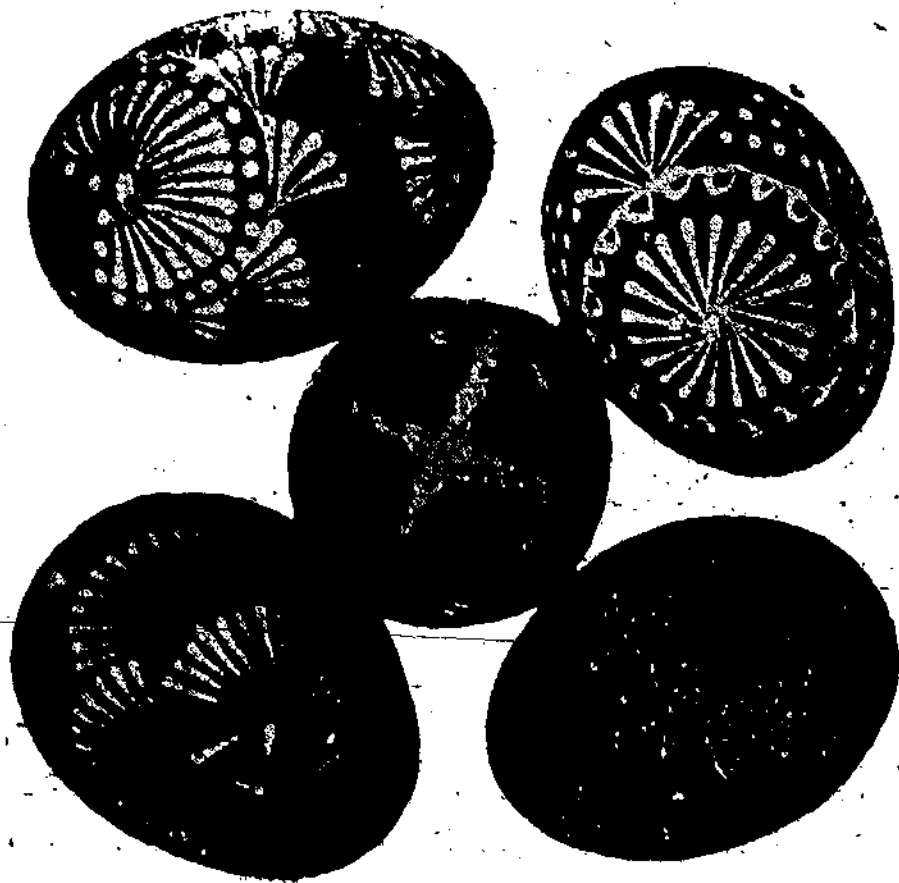
Valia, jausmai turi būti prikalti prie to švento balso, kurs ateina iš aukšto, kurs mums atsiųstas iš aukštybių, kurs mummyse liudija ir atstovauja mūsų pašaukimą, mūsų giliausį „aš“, mūsų ryšį su gyvenimo visuma. Kas tai yra? Juk tai yra savęs prikaltimas prie kryžiaus, savęs nukryžiuavimas... Kurie yra Kristaus, pasak šv. Povilo Apaštalo, tie prikaltė prie kryžiaus savo kūną drauge su blogais palinkimais ir geiduliais“.

Tuomet mes galim eiti ir gyventi su sunkiausiai sugyvenamais žmonėmis. Kada mūsų dvasioje nebus pykčio sėklos, tada nebus vaidų tarp mūsų, nes nebus iš ko sukelti nesutikimų. Juoba, jų susierzinimas sutirps mūsų meilėje, jie užsikrės mūsų taika, arba tikriau, Kristaus taika, nes mūsų taika įvyko per Kristų, per Jo kryžių. Tik išvalius save ir visiškai palenkus Dievo minčiai, teatinie mums ramybė. Todėl — tik po kryžiaus ir prisikėlimo tėra aleliuja. Nebus taikos ir tarp tautų, kol Kristaus taika neįsiviešpataus žmonių sielose, — ji bus tik tariama, laikinai sutartimis ginama, — nes pasilikusi pikto kibirkštis visuomet gali būti išpūsta į gaisrą. Reikia sielose numalšinti demonus, jei norime taikiai ir saugiai gyvent su žmonėmis.

Todėl Kristus — Taikos Karalius. Todėl Kristus taip mums artimas, taip mums brangus.

Užtat ir Velykos taip brangios, kad jos neša atgijimą, kurs ateina per kryžių, o per atgijimą — taiką. Todėl jos, Velykos, taip linksmos, bet rimtai linksmos, nes džiaugsmas nupelnytas per didelę kovą, per kryžių. Ir todėl tik jose tikra ir pastovi taika „Pax vobis“ ir tik jose pasigirsta sielos aleliuja.

Kun. A. Sabaliauskas.

Pulk. lt. Plensneris.

Lietuvos išpūdžiai.

Norėdami duoti progos mūsų kariams susipažinti su Latvijos kariuomenės viešosios nuomonės atstovo pažiūromis į Lietuvą ir mus, dedame čia jo išpūdžių sutrumpintą vertimą.

Redakcija.

Pirmiausia, kas nustebina kiekvieną Kauno lankytoją, ypač jei šis keletą metų nėra jo matęs, tai pati Lietuvos dabartinė sostinė. Dešimt metų atgal, kada mačiau ją pirmą kartą, ji atrodė, kaip visai apgailėtina kokio tai mums svetimo ir tolimo pasaulio liekana. Ankštūs, prie žemės prisiplakę nameliai rusų kaimų ir kareivinių stiliaus mišinio, gatvių susisiekimo priemonės iš tų laikų, kuriuos mums kartais teprimena pasakojimai, pačios gatvės nelygios, nešvarios ir dulkinos, nes vanduo tada čia dar buvo taupomas ir sunkiai prieinamas daiktas. Tik išėjus iš miesto lomos ir pasikėlus į apylinkės aukštumas, gražūs vaizdai dziugino akis, o keroti šimtamečiai ažuolynai savo šešėlių prieblanda ir ramiu lapų šlamėjimu lyg skelbė mūsų tolimų sentėvių likimą ir būtają Lietuvos galybę. Latvis, kuris yra buvęs šioje žemėje, iš karto bus pajutęs šią mūsų bendros tolimos praeities dvelkimą, Romuvos mistiką, kuri dar kai kur rusena mūsų dvasioje; ir čia jis daugiau nebus abejingas. Bet Kaunas — ne; dešimt metų atgal jis net neatrodė, kaip imigęs gražuolis, bet kaip menkai temylimas svetimšalis. Mes todėl irgi suprasime pačių lietuvių ankstybesnį gana šaltą jo vertinimą ir jų žvilgsnius į kitą linkmę¹⁾.

Jie tačiau nemojo ranka į Kauną, o visiškai ant- raip — labai energingai stojo į jo atstatymą ir pertvarkymą. Dabar jis jau beveik gali vaizduoti lietuvių pasiekimų mastą. Prieš 3 metus, kada man vėl teko būti Kaune, jis mažai ką bepriminė iš to, ką anksčiau buvau matęs. Labai daug naujų dailių pastatų maloniai stebino žiūrovą, ir visuose jų įrengimuose, kaip ir tuose pradmenyse, kurie dar buvo tik pastebimi (kanalizacijos darymas ir gatvių susisiekimo naujinimas), galėjai jausti sistemingą ir nenuilstamą miesto pertvarkymo ir atstatymo plano vykdymą. Šiais metais pamačius Kauną, tuojau vėl pastebima nauja didelė pažanga. Naujų, naujoviškų ir tikrai dailių namų eilės yra pasidariusios dar tankesnės ir platesnės. Niekur daugiau nebepastebimi ir anų laikų kanalizacijos ypatingų „tranšėjų“ pėdsakai. Gatvės dabar lygiai išgrįstos, o svarbiosios asfaltuotos. Labai gražiam name, kur gyvena mūsų karo atstovas pulk. lt. Žyds ir kur man vaišingai buvo parūpinta buveinė, netrūksta nieko, kas naujoviškai įrengtam didmiesčio name paprastai yra. Teisybė, Kauno dar negalima visiškai lyginti su kitomis Pabaltijo valstybių sostinėmis, bet labai didelio skirtumo jau nebejauciama. Vienu kitu dalyku jis ir mus yra aplenkęs. Ir tai, tur būt, ne tik viename Kaune.

Tomis dienomis (praėjusio mėnesio gale), kada, atnaujindamas santykius su senais pažįstamais ir draugais — lietuvių kariškosios spaudos atstovais, šis buvau Kaune, čia viešpatavo gana pastebimas nuotaikos pakilimas. „Vokietijos nugalėjimas“ Klai-pėdos reikale — kaip vienas kitas juokais pažymėjo Lietuvos nusistatymo pripažinimą Tautų Sąjungoj dėl

¹⁾ Čia autorius kalba apie Vilnių. Vert.

visiems žinomo ginčo tarp Klaipėdos gubernatoriaus ir šio miesto vokiečių — buvo sudaręs labai suprantamą atbalsį Kauno inteligentijoj ir ne be pagrindo malonino jos patriotišką susipratimą. Vieną vakarą Kauno teatre, vaidinant baletą, aš galėjau stebėti, kiek dėkingumo ir pagarbos pilni žvilgsniai paslapiom veržėsi į šios pergalės svarbiausią didvyrį, Lietuvos užsienių reikalų ministerį poną Zaunių. Man tas priminė, kad lygų pagarbos reiškimą seniau matėme ir mūsų užsienių politikos kūrėjui²⁾.

Tarp kitko tenka pažymėti, kad Mejerovicą labai gerai vertino poną Zaunių jau tada, kada šis dar buvo mažai težinomas Lietuvos atstovas Latvijoje. Vienam privačiam ir visiškai siauram pasikalbėjime (pono Zauniaus ten, žinoma, nebuvo) Mejerovicą jį apibūdino, kaip išmintingiausią iš lietuvių, su kuriais jam yra tekę susitikti. Savaime suprantama, jog tuo pasakymu jis nenorėjo mažinti kitų Lietuvos diplomatų vertės, bet norėjo pabrėžti asmens talentą. Tikėsime, kad ponui Zauniui, turinčiam didelių gabumų, pasiseks nuyeikti didelių darbų ne tik savo valstybės tiesioginių dienos uždavinių srity, bet ir Pabaltijo valstybių bendrojoje politikoje, kurios pirmieji pamatų akmenys dar tebelaukia platesnio ir ryškesnio antstato.

Vienas estų diplomatas neseniai apibūdino estų ir latvių kariuomenių sąjungą, kaip katalikų bažnyčioje padarytas jungtuves, kurios nepripažįsta jokio persiskyrimo ir yra amžinos.

Dar sunku, žinoma, būtų ką nors panašaus pasakyti apie latvių ir lietuvių ginkluotąsias jėgas. Jų sąryšis dar nėra įrašytas net metrikacijos įstaigoje, aprūpintoje naujoviškiausiomis išsiskyrimo priemonėmis. Taigi ir apie vadinamas civilines jungtuves, tikriausia, dar negalėtumėm kalbėti. Dirbtinio, ne mūsų pačių, bet kokio tai svetimo šešėlio šaltumas tebėra išiskverbęs į abiejų tautų platesnį ir veiklesnį artėjimą oficialioj dirvoj. Ar gi mes nežinome, jog viena kita valstybė nebuvo ir dabar dar nėra patenkinta dėl Latvijos ir Estijos artimo bendradarbiavimo. Šiandien, gal būt, dar yra viena kita kliūtis. Bet mes negyvename tik šiais dienai ir taip pat ne tik šiandien. Mūsų ilgoji praeitis yra pakankamai mus mokiusi. Skaudūs mūsų patyrimai kartu lietė ir kitus: visas šias valstybes ir tautas, kurios dviejų milžinų buvo suspaustos; pirmiausia tas, kurias pati gamta yra pastačiusi greta ir vienodoj padėty. Visokios kombinacijos, paremtos kitokiais sumetimais, kada nors pasirodys tuščios. Norint ar nenorint, mums vėl gal teks stoti greta pavojaus lauke taip, kaip mes stovime pasaulio žemėlapy. Todėl mums yra būtinas pasitikėjimas vieno kifam. Šiame reikale nieko negali būti per anksti, o pavėlavus — daug ko bus.

Tačiau Lietuvos ir Latvijos atskirų karių pažintys ir geri santykiai yra susidarę gana senai, kas kaimynų kariuomenėms yra gamtiška ir būtina, jau nekalbant apie to bendro likimo supratimą, kurį mes tik ką priminėm. Daugiau kaip kada pirmiau tie geri asmeniniai santykiai ir pažintys dabar jungia abiejų kariuomenių vadovybes. Kaip Latvijos kariams jau kuris laikas yra malonu žinoti, Lietuvos dabartinis krašto apsaugos ministeris yra pulkininkas Giedraitis, o vyriausiojo štabo viršininkas — generolas

Velykų džiaugsmui.

Pakluonėje beržas pabalęs nulinko

Ir žalstančią šaką iškėlė.

Pavasario šventė — Velykos atslinko,

Mums debesį džiaugsmo sukėlė.

„Velykos, Velykos!“ — pavasario vėjas

Sukliko pro kraigą šiaudinį atėjęs.

Paraudusi saulė štai ritasi, teka

Ir šypsančią žemę nudažo.

„Skubėkim bažnyčion!“ — mergaitės sušneko,

„Juk Joną — kareivį išvysime gražų...“

Kaip tekanti saulė jų veidas taip spindi,

Kaip pirmosios gėlės, iš ledo išlindę...

„Velykos, Velykos!“ — rytinis trimitas,

Kaip angelo ragas pravirko.

Ir sapnas — vilioklis pabėgo išvytas,

Saulutėj, kaip sniegas, sutirpo.

Su maršu bažnyčion orkestras mus veda,

Bekraštingą džiaugsmą į sielą vis deda.

Velykų margučiais stalai apstatyti,

O valgiai rikiuojas į gretą.

Štai vadas, štai kitas, viršila matyti —

Mums puotą surengę taip retą.

Susėdom už stalo vieninga šeimyna,

Kiek džiaugsmo, to niekas nežino!

Jau pirmos žibutės pakrūmėse dygsta,

Sutirpdžiusios šaltąjį sniegą.

Žiema susiraukusi keikiasi, pyksta,

Kad šaltis į šiaurę pabėgo.

Balose jau pempės sugrižę sukliko:

„Daug džiaugsmo, daug džiaugsmo, nes eina Velykos!“

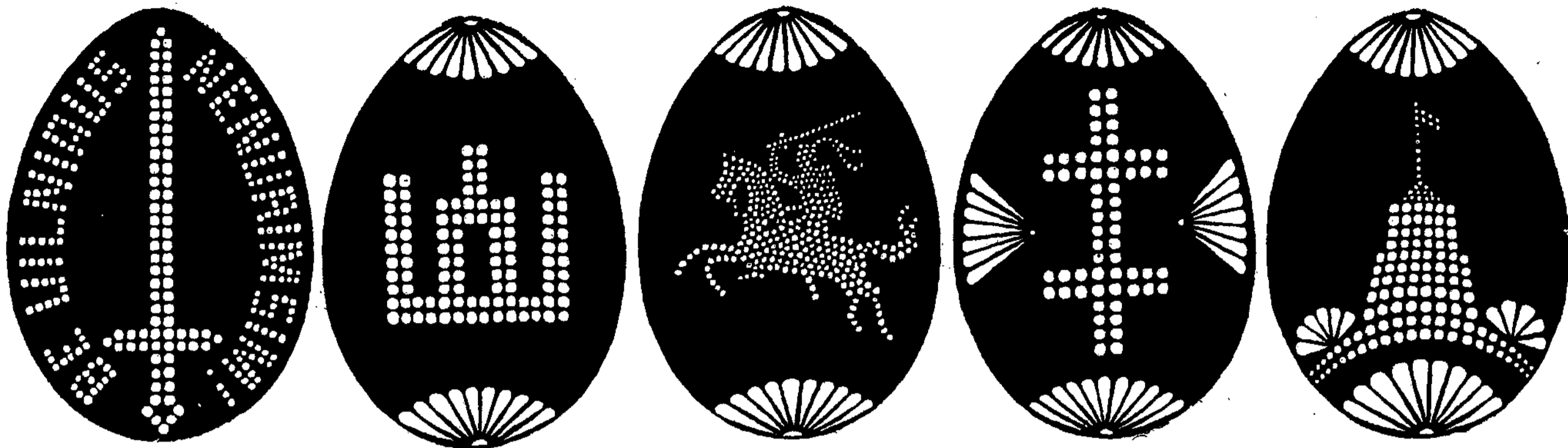
Ant. Bernotas.

Kubiliūnas. Pulkin. Giedraitis, prieš užimdamas dabartinę aukštą vietą, buvo Lietuvos karo atstovas Rygoj. Iš tų laikų jis ne tik gerai pažįsta Latvijos kariuomenę, bet žino ir jos karių prielankumą Lietuvai ir jam pačiam, nes jis yra palikęs minėtiną atmintį visiems, kam su juo teko susitikti. Dėl to aš, būdamas Kaune, turėjau garbingą ir malonų uždavinį pareikšti jam nuoširdų Latvijos karo ministerio pasveikinimą, o gener. Kubiliūnui — generolų Penikio ir Franco, kuriuos jungia su gen. Kubiliūnu atsiminimai bendros tarnybos latvių šaulių pulkuose. Gen. Kubiliūnas, kaip žinome, pasaulinio karo metu kartu su kitais savo tautiečiais broliškai kovojo latvių šaulių eilėse, būdamas jose nuo pradžios ligi galo. Jo kautynių tarnyba ėjo pas gen. Penikį 2 Rygos latvių šaulių pulke, kurį jam teko porą mėnesių vadovauti 17 metų gale, po gen. Penikio išvykimo. Taigi ir gen. Kubiliūnas gerai yra pažinęs latvių karių laimėjimų ir sunkenybių valandose, yra teikęs jam narsią pagalbą, ir pats visada yra mielai minimas ir laukiamas latvių senųjų šaulių šventėje, nors tarnybos pareigos kai kada kliudo į jas atvykti.

Vertė L t s.

²⁾ Užsienių reik. ministeriui Mejerovicui, jau mirusiam.

Velykų naktį.

Deikus piktas, kaip širšė, susiraukęs, lyg laukinį obuoliuką perkandęs, pirmam kazemate valė langą. Greta, prie kito lango, linksmai niūniuodamas kažin kokią melodiją, su skuduru dirbo Kunca. Pora kareivių, užsitaisę ant ilgų karčių šluotas, švaistėsi po palubes, rinkdami voratinklius, šluostydami dulkes; kiti su skudurais valė dulkes nuo lentynų, šautuvų piramidžių ir kitur. Visuose kareivinėse nebuvo matyti nė vieno dykinėjančio žmogaus. Visuose kazematuose skambėjo dirbančiųjų linksmos kalbos, sąmojingi juokai.

Deikui buvo labai pikta. Jį pykino draugų linksmumas, nuoširdumas. Kalti buvo, žinoma, langai. Dar tik pirmą valo, o dar du yra. Deikus prikandęs apatinę lūpą taip ėmė spausti stiklą, jog tas net girgždėti pradėjo.

— Tegu juos šimtas!... — Tu čia valyk — dirbk iki pietų, o po pietų į sargybą. Ir vark per visą naktelę, kai tuo tarpu visas pasaulis Velykų laukia, — manė sau Deikus piktai trindamas stiklą.

„Bepig tiem „drausmingiems“ — gavo atostogų ir išvažiavo namo. O tu čia pasilikęs, lyg kvailas langus valyk. Nuėjo, paprašė kuopos vado Velykų atostogų, o tas atsakė: „girdi, — negaliu leisti: maža žmonių — mūsų kuopai reikės užimti sargybas. O be to, esi blogas, nedrausmingas kareivis! Neleisiu!“

Deikus pyko pats gerai nežinodamas ant ko. Jis pyko ant savo kuopos vado, to gero, malonaus, bet teisingo žmogaus. Jį pykino visa aplinkuma, ta linksmą draugų nuotaiką. Jam be galo buvo pikta, kad jį neleido Velykų atostogų.

— Antan? — žvilgterėjęs į susiraukusį draugą, užkalbino Kunca, jau beveik baigdamas valyti paskutinį langą.

— Na, ką pasakysi? — deptelėjęs baltom akim paklausė Deikus.

— Aš manau, kad Onytė užsi-
verks tavęs nesulaukdama!

— O kas tau, žioply, galvoj apie mano Onytę! Ką turi po nosim, tą ir dirbk! — piktai atrėžė Deikus ir dar labiau ėmė spausti langą stiklą.

Kunca gerai žinojo dėl ko Deikus pyksta. Žinoma, kad neleido Velykoms atostogų. Na, kaip gi gali leisti tokį kareivį, kaip Deikus. Tai vienas blogiausių visoj kuopoj. Visuomet piktas, susiraukęs. Jam karo tarnyba, atrodo, lyg būtų didžiausia našta. Kunca, nors jau šeštas mėnuo draug su juo tarnauja, tačiau dar nė kartą nematė jo linksmesnio. Iš jo lūpų neišgirdo nė vieno nuoširdaus žodelio. Keiksmi, skundimasis tarnybos sunkumu, dejonės — buvo kasdieniniai jo draugai.

Deikus, šiaip taip nuvalęs langus, piktas nuėjo į savo kazematą ir, metęs rankšluostį, pasiėmė iš piramidės šautuvą. Žvilgterėjęs į numerį, vėl pradėjo plūsti.

— Ot, prakeikti žiopliai! Sumaišė šautuvus, — iškošė pro dantis ir pradėjo po piramidę ieškoti sa-
vojo.

Kruopščiai iššveistos ir išvalytos kareivinės blizgėjo, kaip stiklinė. Kareiviai sustoję už stalų valė šautuvus, tvarkėsi šarvuotę—ruošėsi į sargybą.

Deikui niekaip nesisekė išvalyti šautuvus. Kažkur nuo virvelės nutrūkęs nusimetė skardinis antgalėlis, o į storai tepalo perteptą šautuvo vamzdį virvelė be antgalėlio niekaip nelindo. Tas Deikų dar labiau nervino ir pykino. Kiti kareiviai jau seniai išsivalę šautuvus, susitvarkę municiją, nusizvilginę batus, lauke būreliais susėdę ant suoloelių, linksmai kalbėjo ir rūkydami laukė pietų, o dar Deikus vargo su šautuvu. Pagaliau vargais

Velykų sutikimas liktinių puskarininkių klube.

negalais „išvalė“. Daugiau tvarkytis jau nebuvo laiko, nes valgykloje ant stalų garavo sriuba, kvepėjo

Deikus atsirėmė į sandėlio sieną bent kiek atsikvėpti. Staiga užpakaly kažin kas šviesiai nušvito.

Kareivinių vėdinimas.

Putrišausko foto.

košė... Padėjęs šautuvą į piramidę, Deikus nusiskubino valgyklon.

Deikus stovi sargyboje piktas, surūgęs. Jis nejaučia Velykų nakties kažin kokio paslaptingo didingumo, grožio; jis nejaučia nakties tamsos šydo slepiamos atbundančios gamtos. Visus kilnesnius dvasios ir kūno jausmus jame užstelbė piktumas. Jis pyko, pats gerai ne-nuvokdamas, ant ko ir už ką.

Deikus vaikščioja apie didžiulį parako sandėlį.

— Ot, prakeikimas! Vark per visą naktį nemigęs, kada kiti, išvažiavę atostogų, juokiasi... — pats sau po nosimi murmėjo Deikus.

— Rodos, mestum tą prakeiktą šautuvą ir eitum sau... Bet kas iš to. Sugaus... teismas... kalėjimas.. Niekam nei pasiskūsi, nei niekas tau nepadės. Ką nori su tavimi, tą ir daro...

Laikas Deikui sargyboje be galo lėtai slinko. Rodos, tos dvi valandos amžiais virto. Deikus dar keltą kartą žiūrėjo į laikrodėlį, bet jis buvo teisingas ir nepermaldaujamas. Nors ir kaip Deikus norėjo, kad kuo greičiau prabėgtų laikas, tačiau laikrodėlis neskubėdamas išlėto krapštėsi pirmyn, šykščiai rodydamas jam praėjusias vos po kelias minutes.

Jau nežinia kelintą kartą Deikus suko apie sandėlį. Ilgo apmąudo ir vaikščiojimo nuvargintas,

— Na čia kas per paibeliai! — krūptelėjęs pamanė Deikus ir atsuko. Priešais jį stovėjo spinduliuojas apakinančia šviesa vyras. Jo begalinės meilės kupiną veidą puošė graži, truputį dvišaka, geltona barzdelė ir ūsai. Nuo galvos, per vidurį perskirti, krito ant pečių ilgi, truputį garbiniuoti, aukso spalvos plaukai. Iš jo mėlynų akių tryško begalinis liūdnumas... Dešinėje rankoje laikė vėliavą.

Deikui pasirodė šis veidas daug kartų matytas, bet kur, jam jau nebebuvo laiko galvoti.

— Aš esu Prisikėlimas ir Gyvenimas! — lyg užgautu arfos stygų virpėjimas, pasigirdo švelnūs, melodingi žodžiai.

— Žiūrėk, paklydęs tėvynės sūnau!

Deikus prieš savo valią pasuko galvą ir pažvelgė rodoma kryptimi.

Prasisklaidė amžių uždanga. Mato Deikus: didelėmis šimtametėmis giriomis apžėlusiame krašte gyvena lietuviai. Nuoširdūs, taikaus būdo, be galo vaišingi žmonės ramiai sau dirba laukus, medžioja žvėris, žuklauja, be galo myli laisvę ir savo maitintoją, globėją mišką. Visame krašte klesti aukšta dora, smilksta nekaltų mergelių—vaidilučių kurstomos šventosios ugnys...

Vaizdas pasikeitė. Naktis. Tolu-moj iš sykio silpnai, vėliau daug aiškiau, dangus nuo gaisro raudon-

nai nusidažė. Sutraškėjo supuvusios šakelės. Viena ranka stipriai valdydamas judberį, antroį laikydamas kruviną nuodėgulį, šuntakiu iš miško glūdumos išnėrė ginkluotas šauklys ir vėl dingo miško tamsoj. Sutraškėjo, sušlamėjo šimtmetis miškas. Mato Deikus: iš visų pusių gaisro link skuba raiti, lokenomis apsitaisę, taurų ragais papuošę galvas, ginkluoti kariai. — Tėvynė pavojuj! — girdėtis ne iš vieno jų lūpų. Jie skuba ją ginti ne įstatymų verčiami, ne kieno spiriami, bet tik todėl, kad ją myli, kad brangina laisvę.

Kažin koks nematomas balsas Deikui sako:

— Tas laisvės nevertas, kas negina jos.

Garbingos Lietuvos praeities vaizdai, lyg ekrane, vienas po kito bėgo pro nustebusio Deikaus akis.

...1336 metai. Lyg amaro, Pilėnų pilis apgulta geležimi apsikausčiusių kryžiuočių...

Nors pilies gynėjai jau beveik visi sužeisti, tačiau verda atkakli kova. Bet gynėjų jėgos silpsta. Mato Deikus: — kryžiuočiai, išgriovę vieną mūrą, puola prie antro. Pilies vidury skubiai kraujamas didžiulis laužas. Irsta ir paskutinis pilies mūras, paskutinė gynėjų atspara... Pilies vidury suliepsnoja didžiulis laužas. Apie jį matyti baisus vaizdas: motinos, varkdamos, duria klykiančius kūdikius ir meta į ugnies nasrus, o vėliau pačios šoka į ugnį. Žili seneliai, pasiramščiuodami lazdelėmis, drąsiai eina ant šio kruvino aukuro ir vienas po kito dingsta ugnies jūroje... Paskui juos šoka pilies gynėjai ir mažindami ugnyje kančias kitas kitą perveria kalavijais.

Paslaptingas balsas Deikui sako:

— Verčiau mirti, negu vergauti.

Tamsus Krėvos pilies požemis. Prie Vytauto kojų parpuolusi su ašaromis maldauja mergelė:

— Kunigaikšti! Bėk iš čia, bėk! Kas aš — menka mergelė! Bet tu kunigaikšti... Pražus be tavęs tėvynė!... Bėk! — verkia mergelė apkabinusi Lietuvos galiūno kojas.

Vytauto veide matyti didžiulė dvasios kova. Jam gaila šios dėl jo pasiaukojančios nekaltos mergelės, bet dar labiau gaila tėvynės!... Bet tėvynės meilė paima viršų. Jis atsidusta ir tyliai persirengia mergelės rūbais. Bučiuoja didvyrę mergelę į kaktą, dvi stambios ašaros iš jo akių nukrinta ant jos galvos, ir tvlėdamas su žmona,

vietoj tarnaitės, išeina iš tamsaus požemio.

Nematomas balsas Deikui sako:

— Tėvynės meilė pagimdo galiūnus!

Mato Deikus baisingą 1410 metais Žalgirio kovą, sutriuškinusią amžinųjų Lietuvos priešų kryžiuočių galybę. Mato Lietuvą, pasiekusią aukščiausią galybės laipsnį, išsiplėtusią nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų... Mato tą didį tautos liūdėsį mirus Lietuvos galiūnui Vytautui. Matė ir suprato visas kai kurių tėvynės sūnų klaidas, kurios priverstė Lietuvą silpnėti, kol Lietuvą galutinai supančiota nelemta Liublino unija, kartu su Lenkija, pasidalijo kaimynai ir ji ilgiems metams pateko vargūvėn.

Vaizdai pasikeitė. Mato Deikus:

Pasienis. Tamsi rudens naktis. Krapnoja lietus. Iš už krūmų tyliai išlenda kažin koks pilka sermėga apsilvilkęs žmogus. Ant nugaros didelis ryšulys. Atsargiai apsidairęs, po sunkia našta susilenkęs, skubiai selina į priešingąją pusę.

— Stoj! Kto tam? (Stok! Kas ten?), pasigirsta įsakantis rusų žandarų balsas. Žmogelis, lyg padirgintas, šoka ir iš visų jėgų neria į krūmus. Suaidi šūviai, ir jis tyliai sukniumba po savo sunkią našta...

— A, a! Su lietuviškom knygom! Papuolė balandėlis! — juokiasi žandarai, apspitę kruviną nekruvantą auką...

Kažin koks kelias. Deikus dar iš tolo girdi kažin ką keistai atžvangant. Žvangesys artinasi. Stiprios rusų apsaugos varomė, eina po du surakinti vyrai. Pageltę, išvargę, barzdomis apžėlę veidai sakyte sakė juos daug kentėjus.

„Už ką? Kur juos varo?“ — galvoja Deikus.

— Už tai, kad myli tėvynę; už lietuviškąsias knygas! Į šaltąjį Sibirą! — į Deikaus mintis atsako nematomas balsas.

Pro Deikaus akis praūžė didysis karas. Praslinko sunki vokiečių okupacija. Lietuvą 1918 m. vasario mėn. 16 d. Vilniuje tikri tėvynės sūnūs paskelbia nepriklausoma.

Mato Deikus:

Keliu į rytus joja raitininkas. Apsilvilkęs ilga pilka miline, užsidėjęs zuikio kailio kepurę. Prie šono kardas, ant nugaros rusiškas šautuvas. Sugrubusiomis nuo darbo rankomis valdo šelstantį žirgą... Jo akys spindi pasiryžimu ir drąsa.

„Kas jis per vienas? Kur joja?“ — galvoja Deikus.

— Nepriklausomos Lietuvos sūnus, savanoris. Jo širdyje dega tėvynės meilė. Jos vedamas jis joja į ginti nuo besiveržiančių priešų, nesigailėdamas savo jaunos gyvybės — į Deiko mintis atsako nematomas balsas.

Ankstybas 1919 m. Velykų rytas. Giliuose, drėgnuose apkasuose, šautuvus ištiesę, nuo nemigos išvargusias akis įtempę, budi ir laukia bolševikų puolimo tėvynės sūnūs, savanoriai. Jie sulyti, sušalę, nemigę ir nevalgę nuo užvakar vakaro. Bet linksmi — jų širdyse dega tėvynės meilės ugnelė. Pirmasis tekančios saulės spindulys rausvu atspindžiu apšviečia jų pageltusius, išvargusius, bet nuoširdžius veidus. Kažin iš kur toli, net į gilius apkasus, atskrenda tylus, nutrukstąs Velykų varpų gaudesys.

— Velykos!... Prisikėlimas!... — šnabždesys nubėga per apkasus. Iš sykio tyliai, vėliau vis garsiau iš dešimčių jaunų krūtininių išsiveržia galinga džiaugsmo, pergalės giesmė:

Linksma diena mums prašvito
Visi troškom džiaugsmo šito,
Kėlės Kristus, mirtis krito.

Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja! — Plačiai išsiliedama aidi graži giesmės melodija.

Tolumoje suaidi vienas šūvis, kitas; atsiliepia patrankos ir užstebia stebuklingai stiprinančios giesmės melodija.

Viskas pranyko. Deikus krūptelėjo. Lyg ne savo akimi apsidairė aplink. Ta pati vieta, tas pats sandėlys, tik pats jautėsi ne tas pats: krūtinėje kažin kas užvirė, subargavo; superšėjo akys ir Deikus, pasirėmęs ant šautuvo, ėmė kaip mažas vaikas verkėti. Verkė nuoširdžiai, karštai, bet ko? — jis negalėtų iš sykio pasakyti. Jis jautė savų pabudusių žmogų, jis suprato kario pareigų aukštumą, jis pamatė kiek yra tėvynei nusidėjęs. Jis gavo geriausią atsakymą pavyzdžiais į klausimą: „kodėl jis čia turi vargti?“ Jis suprato kas tai yra tėvynės meilė. Pagaliau jis verkė dėkingumo ašaromis Tam Prisikėlusiajam, pasukusiajam jį į tikrąjį gyvenimo kelią, kurio jis veidą daug kartų buvo matęs paveiksluose, bet nepažino.

Kuomet Deikus pakėlė akis, dangui jau švito. Veržėsi žemės pušų ir išbrinkusių sakuotų gluosniu pumpurų drėgnas kvapas.

Netrukus sugaudė, suskambėjo mieste Velykų varpai. Buvo girdėti galinga džiaugsmo, pergalės giesmė: Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!

Deikus grįžęs į sargybos būstą, išbučiavo visus ten esančius kareivius, visų prašydamas dovanoti už savo šiurkštumus. Kareiviai nustebę žiūrėjo į jo tokią elgesį.

Nuo to laiko Deikus buvo vienas geriausių, stropiausių, drausmingiausių kareivių visoje kuopoj.

J. Bakanas.

Gusarai joja.

Dunda galopas, pasagos žvanga..
Žvaigždėm nusėjom vieškelį lygų.
Jojam, vai lekiam, kur svyra
dangūs,

Miškai kur stūkso rūkuos sumigę.

Medžiuos paskendę kaimai su-
žiūro —

Juos apkabinom dainų dainomis.
Nusviro šakos — glosto kepurę,
Sutinka, džiaugias laisvieji žmonės.

Sutiko baltas, žilbarzdis senis —
Perlais nubirusias ašaras šluosto
Sutikę džiaugias sesės prie kelio,
Išlydint liūdi, laukia paguosti.

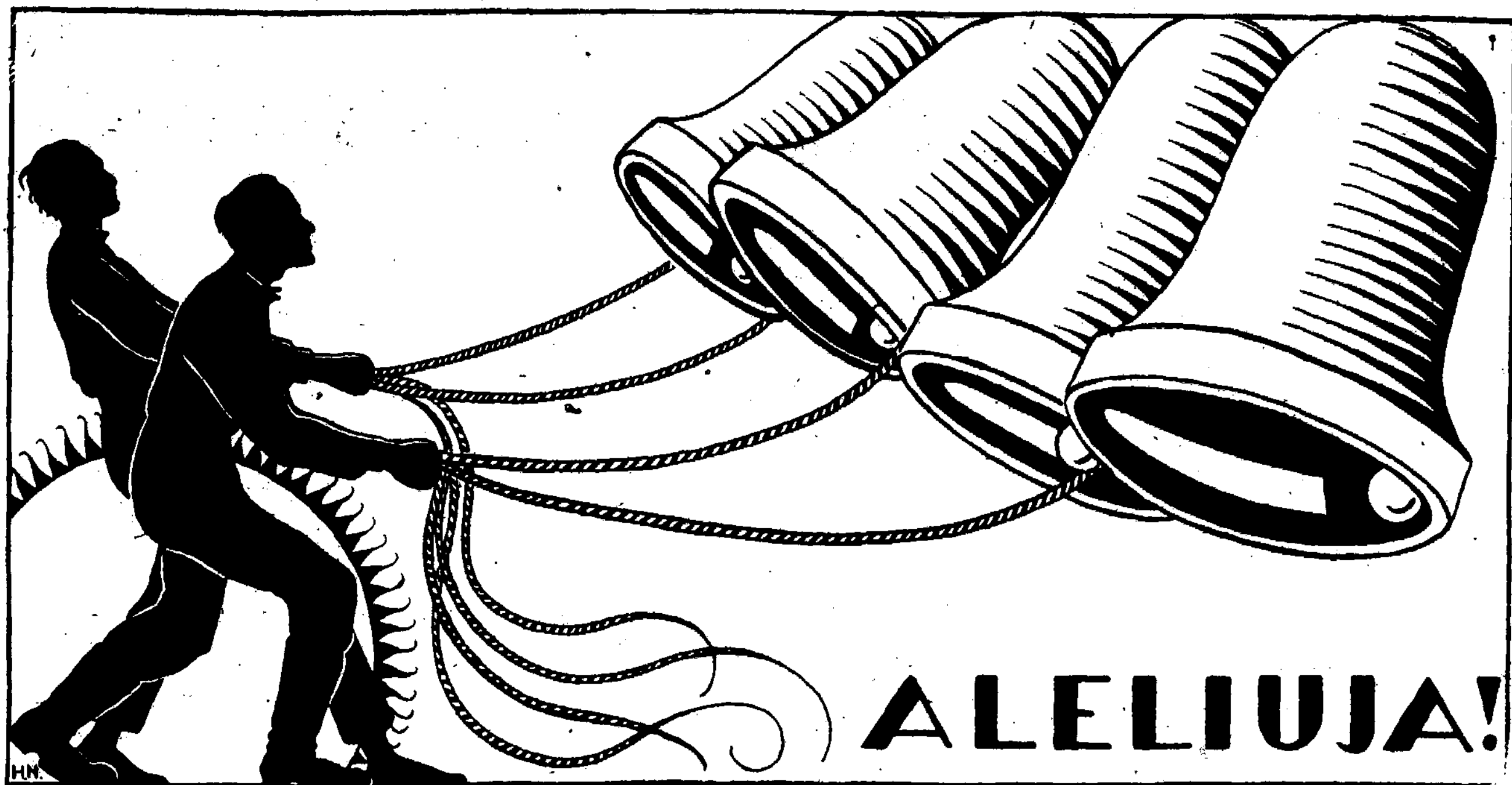
Vieškelis dunda, pasagos spindis.
Ji ant krūtinės rankas sudėjo;
Mums ašarota laimės palinki...
Garbanos, ašaros plasda nuo vėjo.

Nemuno vandenys liejas į jūras —
Šiandie padarėm didelį kelią...
Kažkur plasdėjo ašarom būrės,
Kažkur sutikom mielą mergelę...

Jonas Mikulevičius.

Šventadienio rytas Thuno ežere (Šveicarijoj).

ALELIUJA!

Po valandos prabilo varpai...

Buvo gražus, ankstyvas pavasaris, Nemunas rengėsi paskutinius ledus nešti į jūrą. Nuo kalnų skubino vanduo, tarsi bijodamas pavėluoti.

Vyturiai, pempės džiaugėsi pavasariu, retkarčiais graudingai sugieda gervių pulkai ir žasys, į kablį susimetę, nukirksi.

Velykos už trijų dienų. Vailionių sodžius, kaip ir visi kaimynai, rengiasi, ruošiasi Velykoms.

Iš pietų, iš Kauno atplaukia žinios apie pulkus, kurie susirinkę pastos kelią priešams — atėjūnams. Kelią parodys atgal. Iš visos Lietuvos plaukia jaunuoliai, kupini pasiryžimo, tarsi vėtros, pasiryžę, laisvės ištroškę. Eina ir seniai, žilagalviai šeimų valdovai, ilgų metų pasiryžimą nešini, gyvenimo užgrūdinti, vargo dienas pažinę. Eina seserys, motinos, palydėdamos, paskutiniu kąsniu pasidalydamos.

Tokios žinios jau kelinta savaitė pasiekia Vailionių sodžių. Jaunieji susirenka, ilgai tariasi, iš besitraukiančių vokiečių ginklų nusipirko, tik vis nėra pirmojo.

Susirenka ir seniai, ilgai rūko pypkes, nuo naminės dūmų pirkioje melsva ir kartu, bet seniems vis dar neaišku, kas toji laikinoji Lietuvos vyriausybė, ką ji ten Kaune veikia, kas ten šaukia pulkus.

— Kad taip koks raštas ar įsakymas, tai bent žinotum, — kalba Audinonis, buvęs seniūnas, — o dabar, gerai, sako, organizuoja, kviečia jaunimą, bet kai žmogus aiškiai nematai, tai ir neaišku.

— Pavyzdžiui, kaip seniau būdavo: caras įsako, išleidžia aiškų skelbimą, nurodo kur susirinkti, tai bent suprantu, — pritaria jam Mergainis, buvęs dešimtininkas.

Kiti Vailionių gyventojai visai kalbą, daug svarsto, kartais nutaria eiti į Kauną, į Lietuvos pulkus, tik vis nesiranda, kas imtų ir žygiuotų. Ir Velykos artinasi, prie upės alksniai rūksta geltonais debesimis, pavasaris vis ryškiai spindi, ir kas norės palaido sniego keliu bristi, eiti kažin kur.

— Tai, gal, rytoj. Juk dar nedega... Suspėsiu, taip kalba tarp savęs ir kitas kitam pataria, o dienos vis slenka.

Adulio Petras kažin ko vis toks susimąstęs. Du šautuvu nuo vokiečių nupirko, aną dieną sužinojo, kad Altainiuose kalvis Balanda turįs šovinių. Labai daug vokiečiai palikę.

Nors nuo Vailionių iki Altainių 35 kilometrai, tačiau Adulio Petras nakčia nuvažiavo, ir, sako, daug šovinių parsivežęs.

Seniai ir kiti galvoja: kam dabar jam tie šautuvai, šoviniai. Šautuvus, keliolika šovinių galima įsigyti, bet keletas šautuvų, šimtai, o gal tūkstančiai šovinių. Kam?

Visas kaimas laukia Petro vestuvių. Jo tėvas nori jį apvedinti. Moteriškos reikia. Toks ūkis, o Petras vieni vienai. Prieš metus mirė Petro motina, liko tik du vyrai: tėvas ir jis.

Su Jurgdilio Ksevera jau sutarta, prieš užgavėnes išėjo užsakai, tik nebesuspėjus atidėjo vestuves Velykoms.

Vailionių sodžius laukia Petro vestuvių, iš paskutinių grūdagalių padarė alaus, vienatūrio vestuvėse alus turi per slenksčius tekėti.

Ko toks susirūpinęs Petras, ką jis galvoja, daug kartų tėvas klausinėjo, stengėsi jo mintis atspėti, bet veltui.

Petras ruošiasi, šautuvus išvalė, batams puspačius pasikalė, dvi poras lininių marškinių pasisiūdino, sakytum, į kokią kelionę rengiasi.

Petras dažnai sušaukia kaimo vaikus, papasakoja jiems kas girdėti iš pietų, kokias naujienas pasakoja miestely.

Didžiojo antradienio pavakarėje prie žabų krūvos susirinko keletas vaikinių.

Jocio Anupras kalba apie Žilainių merginas, jos baisiai gražiai dainuoja, Agnio Justinas žada didelį vakarėlį surengti.

— Šoksim, net iš pamatų skystimas tekės. Tau, Petrai, aišku, neteks pašokti — tu savo vestuvėse trepsėsi.

Petras tyli, tarsi negirdi, kažin ką galvoja.

— Aš pirkau naują armoniką. „Peterburska“, kad žinotum, trieilė. Kai užgroji, broli, tai nors imk ir

Atostogų parvažiuo...

atsisėdęs verk — Ot, duosiu per Velykas, — džiugiai kalba Sabonis Povilas, geriausias apylinkės muzikantas.

— Šiomet bus gražios Velykos, — taria Jocio Anupras.

— Labai gražios, ką ir sakyti — pritaria Sabonis.

— Tai vis labai smulku, smulku, vyrai! — staiga, lyg pabudęs, kalba Petras, — ar ilgai mes čia trinsimės. Mes girdim, ir kurti girdėtų, kas dedasi Kaune. Šaukia visus, daug susirinko, o mes kažin ko laukiam. Laukiam, skaitom valandas, galvojam, dienos bėga, ne lyginant vanduo nuo kálnų.

Visi tyli ir žiūri į Petro raustančius veidus.

— Aš einu, kas su manim? Vyrai!

Į vieną kitą pažiūrėjo, klausia. Toks staigus ir aštrus klausimas. Visi tyli.

Per jų galvas perlėkė klykdama pempė.

— Ryt, poryt išeisim visi. Jei nenorėsime geruoju — išvarys. Gal ne saviškiai, bet svetimi. Tada bus vėlu. Dabar pats laikas.

— Tai gal po Velykų. Ką čia trejetas dienų, ar šen ar ten. Šventės atšventę, ir aida, — prabilo Agnio Justinas.

— Visur Velykos, visur šventės. Miestuose, miške, apkasuose. Nepavogs, nedings. Laikas nelaukia, dienos bėga, o mes trūnijam. Pagalvokit Šeštadienio rytą, prieš aušrą, išeinu. Delsiau, laukiau, namiškių klausiau, pagaliau...

— Tau vestuvės, tėvas ką sakys. Pagalvok: sutarta, vestuvės surengtos — Ksavera ašaras lies.

Petrui tai buvo svetimi žodžiai. Jis pasiryžęs, jo žodžiai kryste krinta, kaip plieniniai sminga.

— Surasiu Ksaverą. Ne dabar laikas vestuves trypti. Tegū ji manęs laukia mergina — mylimo, ne žmona vyro. Jei aš negrišiu — gaus kitą. Dėl ginklų, — lėtesniu balsu kalba Petras, — jūs, vyrai, nesirūpin-

kit — bus. Aš turiu penkis šautuvus. Pradžiai ir šovinių gana. Mano kelias aiškus. Kaip sakiau, šeštadienį išeinu. Man nemalonu jums pasakoti tai, ką jūs patys turit žinoti. Keliausim!

— Gerai, Petrai, aš seniai galvoju, bet vis tas „ryt“. Rytas ateina vėl delsi, ir taip diena po dienos. Aš su tavim, Petrai, — atsistojo nuo kaladės Jocio Anupras.

Agnys su Saboniu tyli. Abejoja.

— Pagalvosiu! — taria Sabonis.

— Matysiū! — patylom pasako Agnys.

— Tikiu, vyrai, mums aišku, kaip iš rašto. Turim eiti. Tai iki šeštadienio. Tik anksti, — ryškiai kalba Petras.

Jaunųjų pasikalbėjimą girdėjo Petro tėvas. Vakare tėvas pasišaukė Petrą į seklyčią.

Petras žino, ką sakys. Daug kartų tėvas aiškino, kad jis turis būti namuose, jis esąs vienas, turis vesti. Jaučia Petras, kad tėvas ką nors pasakys. Ne be reikalo kviečia į seklyčią. Taip seniau nebūdavo

— Sėsk, — tėvas, tarsi svečiui, rodo kėdę. — Mano širdis nujautė, aš mačiau tavo rengimąsi, bet kas kaip, tik tu proto nepamesk. Sugalvojo išeiti, pone tu šventasai. Vestuvės sudarytos, namuose reikalingas, kaip duona, o jis sumanė išeiti. Nežinia nei kur, nei kam. Ar tu proto netekai. Ir šventės ateina.

Valandėlę patylėjęs Petras maloniai aiškinas.

— Amžiais seniai nesuprato jaunų. Dabar jūs gal nesuprasit, dovanok tėve, jei aš pasakysiu ir tavo pareigą: visi turim kovoti dėl tėvynės. Tu liksi namuose ir aš tau paliksiu ginklą. Gal kartais priešas ir čia atsibels, nes ir dabar jų čia maišosi, todėl pastok jiems kelią visu žilos senatvės ryžtingumu. O aš šeštadienio rytą išeinu. Tėvai, mudu žinom savo, tad palaimos ranka parodyk gerą širdį išeinančiam. Visi eina, keliauja, todėl ir aš negaliu būt blogesnis už kitus.

Petras pasirengė išeiti. Tėvas galvoja. Jo raukšlėtas veidas grūmėsi su kažin kokia jėga.

— Tegū eina tie, kurie namuose nereikalingi, bet tu, sakykl...

— Visi reikalingi visur, tik mes turim pasirinkti, kurla biausiai reikalingi. Išeinu — mano paskutinė valia.

Rytuose rausviau, tylus pavasario rytas, nuo šilo pusės dvelkia sodrus pavasario kvapas. Kažin kur

Gerinasi už pieniuką.

Gajausko foto

Apie sportus ir progresus.

Je, sakau, Deive mona! Šes omžes nie veins žmogos nebūn be ešmeslo. Veine sportov, kete progresov, vo dar kete ket-kon derb.

Aplink progresą, bronge mona prietelee, mažaa aš tesopronto, er mažaa galio kon pasakytė. Tik teik galio pasakytė, kad dabar baisee yra daug vesokių mondrysčių. Atsikiele žmogos nu ryto er veiziek tik-taa, ar nepamatysi padongė pabodavotą trobelę. Vo kon žmogos gali ženotė, juk dabar tokei laikaa. Vese žmonis mondree. Kap vo er mūso grondinis Pliumpa. Sakysėt, kad ons neprogresov? Er nieko naujo ne-ešmeslėj? Tik geraa pameslyket! Ons eš senų galefe padirbo naujes. Mat, ons ešverte ontrą posę, vo ontra posė, brontelee, kap nauji. Dabar ons vakštio, kap pons su naujoms galefe. Seniau, kap aš jau atsemeno, to unt svieto nebovo er nieks į ontrą posę nieko nevertė, tik dabar, er gerą žmogą aukštin kojoms apvert ir kelnes ešvert į ontrą posę, kon če er besoprasi. Vo tataa ves tei progresą. Vo ontaa mūso Kanapiov netep geraa ein. Nors ons er mondros yr, bet kap kumet, blogaa ešein. Tep Kanapis bemondravodams er ikešo ovdega. Gavo žmogos naujus, gal tik eš pabriko nu siūlo nutrauktus, elgus lig kelio batus er dar so pospadees. Vo bataa, brontelee! Pri maskoliaus liovb tik uredninkaa nešios tokius batus. Eilinis Kanapis sosemeslejo, kam če rek tų puspadių naujims batams? Meslėj", nupliešio puspadius er ož tus puspadius bus papirosų. Vo bataa leks, kap bovė. Kap žmonis, kad sako: „er velks suotus, er aves sveeka". Tep er če Kanapis someslėjo. Kanapis nulo po puspadius, perdavė er nuseperko papirosų. Vakštio, kad pons er rūko papirosus. Bet, kap žmonis, kad sako: „daryk mondree — veiziek galo", tep er Kanapiov ešejo. Unt rytojaus būrininks tekrindams mūso vesų batus, ar geraa nušvaksavojiem, paveiziejo er eil. Kanapio, er pamati, kad nier pospadių.

— Vo kor, — sako, — latre naujų batų puspa-dee? Juk vakar tik gavaa?

Eil. Kanapis er šep, er tep malov, bet nieks ne-išein. Nemok bepamalovte.

— Kor, — sako būrininks, — tavo prots, asele. Jog reks tau ožmokietė ož pospades er dar gausi „orlepo“.

Teisą sakė būrininks. Ož tokį progresą eil. Kanapis gavo atselyginti. Ožmokiejo ož pospadius er dar „orlepo“ 10 deinų gavo. Vot, sakau, tau er progresovte!

Aplink sportą, bronge mona prietelee, tep pat mažaa nusemanau, bet, kap žmonis saka, kad sportovte yra svek. Mat sports, sako, pridovd žmogov daugiau svekatos. Tep er aš veina deina beeškodams svekatos nuejau į pulko čiūžyklą. Nueinu. Veizu, kad sportov, tad sportov žmonis. Er maže, er dedele, er jaune, er seni. Vese eiško tos svekatos. Veizo veina poni, jau matyti nebjauna. Aplink metus neik, negalio pasakytė, tik mačiau, kumet atsekielusi, ar eš skausmo, ar eš džiaugsmo, ar prasejovke, ar atseveipe, gavau pamatyte, kad bornoo nie veino donteis nebovo. Sakau, Deive mona, er toki dar eiško svekatos! Nor atgaivinti kūną er dvasią. Atsestoje unt ledo so toms šineliems er verp. Verp, kap šov karams. Kap tik pasejoden, tujau bringt un šono er teik. Viel atsesto, er viel bring un šono. Eš kor, meslejo. to gausi ton svekatą, kad gali er tus pačius senus kaulus ešbarstyte. Perma kartą kap kreto, nieko, ontrą nieko, vo tretį kartą kap kreto, tep pazmerdo ta dvasia, kad paviejov stovint nosį į šalį sok. Nusespioviau er nuejau, meslydams, jau veisteik er sports neikō nepadies, ne to kūno beatjauninsi, ne tokios sošvinkosios dvasios bepataisysi. Kets dalyks so mona prieteliaus poskar. Langinyčios žmona. Ana dar jauna, kap sterna, kad ešein unt čiūžyklos eš vakaro, tad beparein unt rytojaus aplink 4 valondą, svyrovdama, vadenas, tep prisičiūžusi..., kad eidama spiaudos į vesas poses. Tep sportovte aš sopronto, kad šeik teik ein į „svekatą“... Tik, ženoms, ne vesos žmonos tep gal er nevesos tokius vyrus tor. Anos vyrs par naktį vakus, kap šešks apreites meigt sau er teik. Vo žmona unt „čiūžyklos“ sportov...

Deive mona, sakau, į kon dabar sveits paverto! Dar turiečio daug kon kalbietė, bet geriau mažiau kalbietė, vo daugiau klausyteis, tad er aš ožbengsio.

Vytienietis.

už šilo ulba tetirvinas, suklykė pempė, už upės so-džiuje durys sugirgždėjo.

Petras išėjo ant kiemo ir sustojo prie vartelių. Laukia. Ant pečių ryšulėlis: prie vartelių atremtas šautuvas.

Atėjo Jocio Anupras, taip pat apsirengęs.

— Kur jiedu?

— Tuoju ateis, tyliai atsako Anupras.

Atėjo Agnio Justas, Sabonio Povilas. Jiems Petras atnešė šautuvus ir po 50 šovinių pasidalino.

Patylomis susitvarko. Išaina Petro tėvas, kailiniais apsisiautęs, vienaplaukis.

— Tai... išeinat, — tarsi kvapo neatgaudamas klausia tėvas.

Sabonis linkteli galva. Visi keturi sustoja, tarsi ko laukdami.

— Sūdiev, tėvai, grįšim! Petras taria.

— Dieve padėk, išsiveržėt, eikit. Eikit su palaima! — tėvas palenkė galvą, dešinę kilstėlėjo.

Keturios kepurės pakilo, vėl pridengė galvas, ir keturi jauni vyrai, du iš jų ir dvidešimt metų neužkliudė, nuėjo Kauno link.

Velykų rytą, dar varpams miegant, pirmoji ryto vaškumos šviesa užkliudė miesto bokštus, o Nemuno ir Nerio krantuose lengvas rūkas tūnojo.

Keturi ginkluoti vyrai ėjo gatve. Į bažnyčią einantieji gyventojai pamatė jaunus vyrus, kupinus pasiryžimo žengiančius. Velykų rytą eina, tarsi kažin koks didelis reikalas juos pašaukė.

Prie Laisvės alėjos kampo, netoli igulos bažnyčios, stovi du vyrai ir žiūri į žygiuojančius.

— Tai savanoriai!

— Truputį pavargę.

Priėję prie kampo sustojo.

— Tu, Petrai, žinai kur eiti? — klausia Anupras.

— Nepaklysim savi tarp savų.

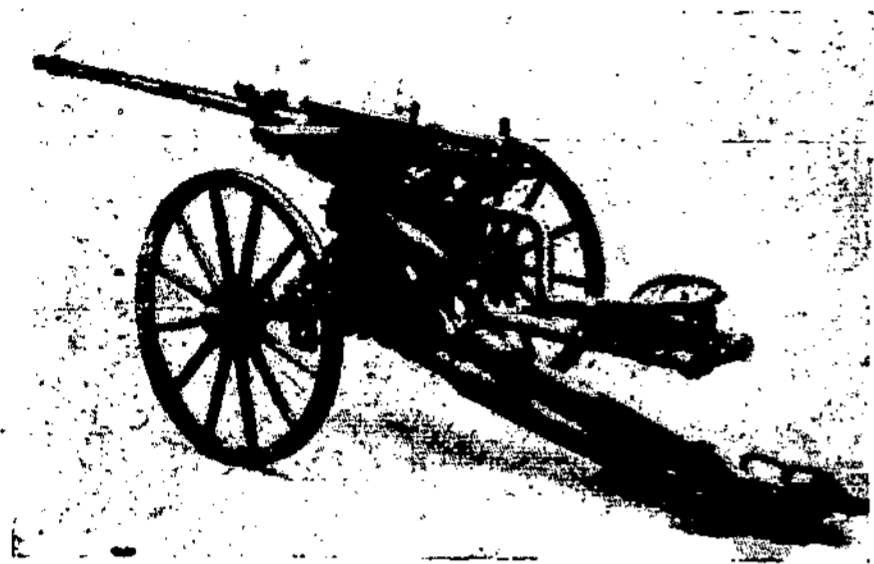
Visi keturi vyrai nuėjo kur rinkosi pirmieji savanoriai, kur plaukė iš visų Lietuvos kampų, kaip gervės, kaip pirmi pavasario paukščiai.

Po valandos prabilo varpai, skelbdami Velykų rytą.

V-lis.

Nauja automatiška patranka.

Berods, šiuo metu, kai visur plačiai rašoma ir garsiai kalbama apie taiką ir nusiginklavimą, keista girdėti, kaip visos valstybės ginkluojasi, tobulina ginklus ir ruošiasi karui. Ir tatau ne laikraščių prasiimanymas, bet tikra tiesa.

Automatiškoji patranka.

Mažesniosios neutralios valstybės, o teisingiau — jų ginklų fabriškai, kažin kodėl ypatingai susirūpino 2 cm. patrankos tobulinimu. Yra sukonstruoti net 4 pavyzdžiai: Oerlikon'o (Šveicarijoje), Madson'o (Danijoje), H. J. H. Siderus'o (Olandijoje) ir Solothurn'o (Šveicarijoje). Danų ir šveicarų patrankos didesnių balistikos skirtumų neturi (tesiskiria tik pradžios greitis maždaug 5 m), o olandų patrankos mažesnis sviedinys ir mažiau ji sveria.

Šios mažosios patrankos skiriamos kovai su lengvaisiais tankais ir lėktuvais. Dėl to jos turi greitai

šaudyti ir lengvai nukreipti ugnį.

Paskutinoji, Solothurn'o, patranka visiškai atitinka sakytas sąlygas. Ji yra automatiška, o ypatingas lafetas ir taikymo prietaisai leidžia ją pakreipti, kur tik nori. Šaudant žemės taikinius, patranka gali būti ant ratų. Į šonus ji pasukama iki 60°. Kai reikia šaudyti lėktuvus, ratai numaunami. Iš lafeto pasidaro trikojis, ant kurio yra statmenas velenas. Prie šito veleno pritvirtinta viršutinė lafeto dalis. Jo dėka vamzdis gali būti kreipiamas į visas puses. Ugnies aukštis būna nuo 785 iki 1190 mm (be ratų), o kai patranka ant ratų — nuo 855 iki 995 mm. Prireikus didesnio aukščio, pasinaudojama tam tikru aukščio taikymo prietaisu.

Taikyti į aukštį galima trejopai: be specialaus taikymo prietaiso nuo — 6 iki + 80, su taikymo prietaisu ir didesniu posukiu (į oro taikinius) ir su taikymo prietaisu ir mažesniu posukiu (į žemės taikinius). Šoninis pasukimas taip pat lengvas ir greitas. Taikytojas sėdi ant tam tikros judamos sėdynės. Be paprasto taikiklio, dar yra optiškas taikiklis ir specialus oro taikinių taikiklis lygiagrečio pavidalu. Posukiai atliekami sraigčių pagalba.

Patranką galima gabenti: vežti su ratais, traukiant žmonėms arba vienam arkliui; vežti prikabinus prie pirmagalio; nešti išardytą ant

4 arklių (kiekvienam arkliui tenka nešti nuo 82 iki 106 kg.).

Svarbiausi patrankos duomenys šie: vamzdžio kalibras — 20 mm, ilgis — 65 kalibrai, = 1300 mm, svoris — 17 kg., bendras patrankos svoris — 59 kg., patrankos svoris su prietaisais tik be ratų — 218 kg., o su ratais — 260 kg., šarvuotoji granata sveria 135 g., sprogstamoji granata 125 g., pra-

Aut. patranka šaudymo metu.

džios greitis—850—880 m. per sekundę, ugnies greitis — 200—220 šūvių per min., šovinio svoris — 302—312 g., rėmai su 20 šovinių sveria maždaug 9,5 kg., tušti rėmai sveria 3 kg. Tuščias pirmagalys sveria 115 kg., o su įrankiais ir 552 šoviniais — 343 kg. Taigi visas pabūklas, paruoštas žygiui, sveria 603 kg.

Nuėmus ratus ir lafeto kojas, šią patranką labai lengva pritaistyti ant automobilio.

Aleliuja.

Tai atsitiko Velykų rytą. Mes tada stovėjome prie Švenčionėlių ir laukėm priešų puolimo. Toli prieš mus buvo matyti vielų tvoros; čia pat dešinėje pusėje nedidelis miškelis, o iš kairės pelkėta lyguma.

Tylu. Toli toli už trečiosios vielų tvoros buvo matyti nedidelis Švenčionėlių bažnyčios bokštas, kurs atrodė toks mažas, neaiškus.

Sutemo. Aš ir dar du draugai išėjome į sargybą. Prišliaužę iki antrosios vielų tvoros išsiskirstėm: aš palikau viduryje, o jie vienas kairėn, kitas dešinėn. Tamsu. Kylas iš žemės rūkas apglobė visą fronto barą. Šalta, drėgna ir tylu.

Laikas palengva slenka, slenka, kaip tas rūkas, apklojęs pelkėtąją lygumą ir mūsų apkasus. Staiga iš priešų pusės pakyla į dangų rakieta ir nušviečia visą fronto barą, kartu su rakieta pasigirsta ir šūviai. Vėl nutyla. Naktis palengva slenka; štai rytų pusėje kyla aušra. Per ryto miglas matau tą patį fronto barą, tas pačias vielų tvoras — viskas taip pat.

Toli už miško suskamba varpai, ir plaukia tas balsas per mišką, per mūsų apkasus ir susiliejęs su žemės rūku nyksta pelkėtoje lygumoje. Varpų garsus lydi giesmės garsai, tokie neaiškūs, tolimi.

Klausaus. Tai gieda mūsų kariai Velykų „Aleliuja“. Vis garsiau ir garsiau girdėtis giesmės aidai, tokie malonūs šventi aidai. Giesmė nutilo!

Bolševikai pradėjo ataką. Kulkosvaidžių tratėjimas ir patrankų šūviai nustelbė varpų skambėjimą. Buvo girdėti tik komandos garsai ir šūviai.

Mes kovėmės. Saulė jau gerokai pakilo, o mes vis dar kovėmės. Pagaliau bolševikai pradėjo trauktis. Pergalė buvo mūsų pusėje. Toli per pelkėtąją lygumą bėgo vejami bolševikai, bėgo išsiblaškę, iškrikę.

Iėjome į Švenčionėlių. Varpinėje tylėjo varpai. Visur buvo tylu. Žmonės buvo išsislapstę. Niekas negiedojo Velykų „Aleliuja“. Tylu. Ramu.

Pagaliau pradėjo rinktis žmonės. Išbalę jų veidai nepaprastai nudžiugo, pamatę savuosius. Vis daugiau ir daugiau rinkosi žmonių. Pasigirdo ir varpų skambėjimas — Velykų „Aleliuja“. Ant šventoriaus, prieš pat didžiąsias bažnyčios duris, radome lavoną. Tai buvo mūsų karys. Jis gulėjo kniūbščias, galva atsukęs į didįjį altorių, tarytum jis norėjo pasakyti paskutinį „Aleliuja“.

Nutilom. Varpai gaudė ir skelbė žmonėms „Aleliuja“, kad ne tik Kristaus, bet ir savo brolių krauju jie buvo atpirkti.

K. Gilšė.

Kūno lavinimas kariuomenėje.

Kalbėdamas kūno lavinimo sutvarkymu mūsų kariuomenės dalyse, nenoriu giliai įsivelti į rungtynių aprašymus, jų eigą, rezultatus ir pan., tik kilo mintis iškelti aikštėn keletą klaidų, kurios pasitaiko atliekant kūno mankštas gimnastikos salėse. Kiekvienam mūsų suprantama, kad tinkamai išauklėtas kariškoj dvasioj karys, turįs pakankamai fizinės jėgos, kautynių metu atneša savo padaliniui milžiniškos naudos. Netenka kalbėti plačiai kokius reikalavimus stato kautynių laukas kiekvienam kas į jį patenka, tik prisiminkim, kokio patvarumo ir be galo didelių jėgų ir nervų įtempimo reikalauja, pav., puolimas. Trumpi ir staigūs perbėgimai, judrus atsigulimas, vikrus pasislėpimas, ataka. Štai visa eilė faktorių, kuriuos tinkamai įvykdys tik racionaliniai mankštintai ir auklėtas karys. Tai giliai atjausti ir suprasti gali tie, kurie patys ant savo pečių tą pernešė. Dabar priekim į kūno lavinimo pasiruošimų eigą mūsų kariuomenės dalyse.

Daugumoje pulkų gimnastikos salės nėra pakankamai įrengtos, kad tinkamai būtų galima užsiiminti kareivių kūno paruošimu. Aišku, čia yra visa eilė kliūčių, kurios kliudo mums šį taip svarbų ir reikšmingą tautai reikalą tvarkyti. Bet mūsų pareiga yra rūpintis kaip galima greičiau trūkstamus įrankius įsigyti, o turimus tinkamai sutvarkyti ir mokėti racionaliai kareivius mankštinti. Manau, yra labai mažas skaičius gimnastikos salių, kuriose būtų naudojama švedų suoleliai, sienelės. Juk įsigyti nėra taip sunku. Pavyzdžiui, kad ir tokį švedų suolelį gali padaryti ūkio kuopa, tik turėkit matavimus. Jeigu ir turi švedų sieneles, tai jas labai mažai naudoja ir net dauguma neturi supratimo kokia nauda iš šių įrankių. Juk kaip galima kalbėti naujokui apie kažin kokią gražią kūno laikyseną, jeigu jis neturi pagrindinio paruošimo įrankių gimnastikai. Mes per daug esame įpratę į mūsų mėgiamus turnikus ir lygiagretes. Vos tik atvykusiam naujokui rodo (instruktorius) įvairius triukus beveik nė vieno neatlikdamas taisyklingai. Na, ką gi, pagaliau, tas atvykęs nuo ūkiškų darbų jaunikaitis supranta apie jo (instruktor.) išsitemimą ant turniko ar pan., jeigu jį (naujoką) dviese ant to nelaimingo turniko kelia. Duokit jam paruošimą ir tik tada reikalaukit.

Nemokam įvertinti laisvus judesius, pasivaikščiavimo ir t. t. Jeigu naujokui sakoma, kad jis, priėjęs prie įrankio, mokėtų užsokt, pritūpęs ir rankas atraukęs užpakalin, tai kodėl gi tas negalima jam parodyt prieš tai atliekant įvairius liemens, kojų, rankų ir kt. judesius. Pasitaiko ir taip, kad negali net rankų tinkamai iškelt aukštyn, tai ką gi kalbėt apie to žmogaus laikyseną ant įrankio. O tokių daug yra. Tik laisvi judesiai, kuriais pagrįsta įrankių gimnastika, gali duoti reikalaujamos naudos. Dažnai tenka matyti ir tokių atsitikimų, kad prieš vedant kareivius į gimnastikos salę, prabėga 1000—1200 mtr. ir dar net bebėgant įeina įrankių mankštai. Ot, čia ir glūdi visa tai, kas labiausiai ir kenkia mūsų kūno mankštai. Kaip gi tas pulsas privalo įeiti į normales kvėpavimo vėžes. Tada lyg tyčiomis įvedama žmonės į salę, kurioje dulkių gana daug, nekalbant apie dažną valymą, ventiliacijos jokios, išskyrus langus, vietos maža. Ar gi čia vieta atsikvėpti ir pradėti įrankių mankštą?!

Pakankamai būtų, jeigu po bėgimo pavaikščiotoj keletą minučių, paeiliui vykdydami kvėpavimo lavinimus. Bet, deja, dauguma prie to neipratę, o antra net nemoka visa tai įkainoti.

Nejaugi nežinom, greičiau, sakysim, nenorim žinoti, kad prieš kokią nors sudėtingesnę mankštą kūnas išjudinamas visose vietose, o tas atliekama, kaip minėjau, laisvais judesiais, vaikščiojimu ir lėtu bėgimu. Tai kaip gi galim reikalauti iš to naujoko žygio (įtraukimas į žygį) metu pilnoj kautynių aprangoj prabėgti 300—400 mtr., kada jis neša arti kelių dešimčių klgr. svorio, susivaržęs, o kas svarbiausia, nemoka kvėpuot. Didžiausias skirtumas yra tarp tokių žmonių, kuris pilna krūtinės dėže alsuoja, ir kuris orą gaudo plaučių viršūnėmis. Juk, manau, daugumai ir manevrų metu teko pastebėt, kad vykdant puolimą, atakos metu, jeigu teko prabėgti 200—150 mtr., tai kitas kareivis vos bekvėpuoja ir apie tolimesnį puolimą sunku būtų tartis. Nors mūsų tarnavimo kariuomenėj trumpas laikas, bet kūno paruošime galime daugiau nudirbt, jeigu tik rūpestingiau jį tvarkysime. O naudos nuošimtis iš sveikų karių yra dešimteriopas.

Taigi nebūkim akli įrankių gimnastikos mėgėjai, bet neužmirškim, kad mūsų sąlygos reikalauja vispusiško kario išsilavinimo. Daugumoje vyrauja tokia nuomonė: jeigu geras įrankių gimnastas, tai bus geras ir lauke. Priešingai, šimtą kartų daugiau turi šansų geras laisvų judesių mėgėjas pasidaryti geru gimnastu, o antra, kad dažnas lankymasis įrankių mankštai gadiną širdį, kaip kad ir stiprus bėgimas. Geriau žiūrėdami į ateitį, visu noru atsiduokim tinkamesniam ir racionališkesniam kūno lavinimui. Nebūkime vienos šakos specialistai, bet keletų šakų geri mėgėjai.

Kęstutietis.

Redakcijos prierasas. Kariuomenėje fizinio auklėjimo instruktoriai turi prisilaikyti programos, paskelbtos pestininkų mokymo plane (žiūr. „Pestinių mokymas“ 211 psl., 9 priedelis — fizinio lavinimo programa), iš kurio matyti, kad kariui gimnastika racionaliai išdėstyta savaitėmis.

Negerai, jei kokioje nors dalyje šiems reikalavimams prasilenkama.

Dėl prietaisų, tai kariuomenėje veikia fizinio lavinimo ir sporto reikmenų tabelis (žiūr. 1929 met. Kariuom. įsakym. 88 nr.)

Aukštasis pilotažas.

Visi, kas tik stebi kasdieninius mūsų lakūnų skraidymus ties Kaunu, veik visuomet mato, kaip mūsų baltasparniai lėktuvai neskraido ramiai, bet daugiausia atlieka įvairiausias figūras, įvairiausių triukus. Labai dažnai vienas kito klausia, kodėl negali lėktuvai, lygiai, ramiai, be jokių išdykavimų skraidyti, kam reikia taip rizikuoti ir t. t. Veik dauguma mano, kad tai esąs drąsesnių lakūnų savavališkas elgesys, noras pasirodyti prieš kitus ir t. t., dėl tokių šposų dažniausiai ir nelaimės įvyksta. Bet tai yra labai klaidinga nuomonė; kurie taip kalba ir mano, parodo, kiek jie nepažįsta aviacijos ir jos uždavinių.

Visokios figūros ir nuolatinis toks skraidymas visai nėra koks nors savavaliavimas, bet yra kiekvieno lakūno būtinas reikalas mokėti aukštojo pilotažo skraidymus. Tai yra neišvengiamas reikalas, nes neišėjęs aukštojo pilotažo ir neišlaikęs egzaminų nė vienas iš lakūnų negali įgyti karo lakūno laipsnio.

Kam tas reikalinga, gali ne vienas paklausti? Argi negalima pasitenkinti be figūrų? Aišku, kad negalima, nes oro kautynėse jos būtinos. Nemokantis aukštojo pilotažo figūrų, veik visai negali ore kautis ir visai negali apsiginti nuo puolancio oro prieš.

Oro kautynės labai sudėtingos, todėl ten visai kita kautynių taktika, negu kad žemėje. Ore nekariaujama nei bombomis, nei šautuvais, nei kitais ginklais; vienintelis ginklas ir puolimui, ir gynimuisi ore palieka kulkosvaidis.

Dalis lėktuvų, kaip žvalgybos, bombanešiai ir bendrai visi tie lėktuvai, kur be lakūno skrenda dar žvalgas arba šaulys, turi dvejetainį pritvirtintus kulkosvaidžius. Vienas kulkosvaidžių, kurį naudoja pilotas, yra pritvirtintas nejudomai ir pro propelerį šauda lėktuvo kryptimi, o antras (dažniausiai du arba net daugiau), kuriuos naudoja žvalgas, būna pritvirtinti judomai ir galima šaudyti veik visomis kryptimis. Kita dalis lėktuvų, kuriuose skrenda tik vienas žmogus (arba tiksliau sakant naikintojai), turi du arba net daugiau nejudomai pritvirtintų ir šaudančių pro propelerį kulkosvaidžių. Tie kulkosvaidžiai šaudyti tegali tiksliai lėktuvo kryptimi ir jų apšaudomasis plotas labai mažas (lygus kulku išsisklaidymo plotui). Dabarties naikintojas, norėdamas šaudyti į taikinį, turi taikyti su visu lėktuvu. Kad pataikytų į smarkiai judantį ore taikinį, turi atsidurti įvairiausiose padėtyse. Tad štai kodėl reikalingas aukštasis pilotažas ir kodėl lakūnai privalo jį gerai mokėti, o ypatingai naikintojai, kurių specialus tikslas pašauti prieš lėktuvus, kurie irgi taip pat ginkluoti ir į puolimus visuomet atsakys kulkosvaidžių ugnimi. Toks lakūnas turi mokėti taip manevruoti ir prisiartinti prie prieš lėktuvo, kad pastarasis negalėtų tuo momentu šaudyti į puolantį.

O puolamasis lėktuvas turi taip pat mokėti manevruoti, kad visuomet galėtų išvengti puolančiojo ugnies ir kad jo kulkosvaidžiai visuomet galėtų būti atkreipti į puolantįjį. Be to, ore niekuomet nešaudoma, jei taikiny randasi toliau, kaip du šimtai metrų, nes, esant taikiniui toli, gaunasi labai didelis išsisklaidymas, ir pataikymas visai negalimas. Todėl stengiamasi prieiti kuo arčiausiai, kad pataikymui užtektų visai trumpos šūvių serijos.

Štai kodėl reikalingas aukštasis pilotažas, štai kodėl mūsų karo lakūnai neskraido ramiai, o ypatingai naikintojų eskadrilė. Kildami į orą lėktuvai visuomet turi uždavinius, — vieniems duodama žvalgyti, o kitiems žvalgančiuosius pulti ir juos „nukauti“. Tokioje kovoje ir treniruojamasi mūsų karo lakūnai, kad reikiant būtų tinkamai pasiruošę.

Aukštasis pilotažas, kaip dabar matom, nėra atskirų lakūnų pasirodymas, o yra tiksliai ruošimasis tikroms kautynėms, lygiai taip pat, kaip manevruodami žemėje pėstininkai ar kitos kariuomenės dalys, ruošiasi.

Kitą kartą, be ypatingo uždavinio, atskiri lakūnai, prieš pradėdami įsitraukti į kautynes, treniruojamasi, mokosi pačias figūras atlikti teisingai taip, kad reikiant nebektų galvoti. Taip treniruodamiesi pratinsi, lavinasi valdyti mašiną automatiškai, pripranta gaudyti atskirus momentus, kurie dažniausiai ir tenka panaudoti oro kautynėse.

Reikia pasakyti, kad tų figūrų atlikimas nėra toks pavojingas, kaip daugelis mano. Čia irgi toks pat pavojus, kaip ir lygiai, ramiai skraidant. Reikia turėti galvoje, kad tie lėktuvai, kurie gali atlikti aukštąjį pilotažą, yra specialiai konstruojami.

Bendrai, iš žemės žiūrint, atrodo, kad tai nepaprasta, bet kai pats sėdi lėktuve ir vartaliojies, nieko nepaprasto nėra, nieko baugaus, — jautiesi net geriau, negu kad kojomis žemę siekias. Todėl figūriniai skraidymai yra pats mėgiamiausias lakūnų darbas.

Laikykite liežuvį už dantų.

Nemažai esame girdėję ir skaite, kad mums, kariams, reikalinga mažiau ir apgalvojus kalbėti apie patirtą būnant kariuomenėje gyvenimą ir jo sutvarkymą, tad apie tai nė nekalbėsiu.

Čia noriu iškelti mūsų, daugiausia atsargos karių, kitokią plepumo pusę.

Gyvenime taip jau esti, kad jeigu kur nors susirenka keletas jaunų vyrų, tad kalbų apie karo tarnybą tik retais atsitikimais išvengiama.

Taigi, susirinkę kur nors atsargos kariai, paprastai pradeda nuo to, kad pasisako, kas kurioje kariuomenės dalyje yra tarnavęs. Toliau apkalbama tos dalies drausmė ir kiti dalykai, pagaliau pradėdama apie viršininkus. Jau taip įprasta, kad pradėdama nuo tiesioginio netarpinio ir einama iki vyriausio. Reikia paminėti, kad panašiuose pasikalbėjimuose neretai galima išgirsti net tokių dalykų, apie kuriuos būtų verčiau tylėti.

Kai pasiklausai visokių pasakojimų apie viršininkus, kartais net koku pasidaro. Ko tik nepripliauškiama? Vienas pasakoja, kokią šunybę esąs iškrėtes skyrininkui arba būrininkui, arba kaip kitas likęs nenubausfas už koki nors žiopliską pareigų atlikimą ir t. t. Tokios kalbos būna tiek perdėtos ir išgalvotos, kad, iš šalies jų pasiklausius, rodosi, jog net viršininkai nėra viršininkais, bet jų valdiniais.

Kada ir iš kur yra kilęs šis nelemtas paprotys — sunku pasakyti, bet mes, tie, kurie esame nemažai nesamonių prikalbėję, rimtai pagalvokime: ar taip iš tikrųjų buvo, kokios pasėkos gali būti iš mūsų prasimanųjų plepalų?

Deja, kiek ir kaip mes galvosime, savo plepaluose nerasime nė tūkstantinės dalies teisybės, ir noromis ar nenoromis turėsime patys sau prisipažinti, jog visa esame išgalvoję — melavę. O pasėkos tokios, kad pašalinis asmuo, nežinąs mūsų kariuomenės gyvenimo aplinkybių, prisiklausęs tokių plepalų, susidarys kuo blogiausios nuomonės apie kariuomenę ir jos viršininkus.

Ar taip turime elgtis?

Ne ir dar kartą ne!

Blogas tas paukštis, kurs savo lizdą teršia, bet negeresni ir mes — plepiai.

Savo visokiais prasimanymais teršiame savo lizdą — kariuomenę, kario vardą ir mundurą. Nusidėdame duotai priesaikai ir savo sąžinei. Niekiname mūsų brolių savanorių kūrėjų idealus.

Juk įpusėjome antrą mūsų garbingosios kariuomenės gyvenimo ir Tėvynės nepriklausomybės dešimtmetį, patys esame pasiruošę kiekvieną valandą atiduoti savo gyvybę už mūsų brangiausią turtą — laisvę, tad neturime teisės niekinti ir drabstyti purvais to turto — kariuomenės.

Pagalčiau, kaip mes pažiūrėsime tiems patiems viršininkams į akis, kai jie, išmušus Vilniaus vadavimo valandai, ves mus į lemiamą kovą ir ne vienas, ne vieną iš mūsų savo kūnu uždengs nuo mums skirtos prieš lėktuvo.

Vyrai, kurie jaučiamės esą nusikalte, stenkimės nusikratyti šį biaurų paprotį. Laikykite liežuvį už dantų ir jeigu jis nerims — nukąskime. Tegul mūsų tarpe nebūna nė vieno, kuris panašiai nusikalstų.

Ataskaitinis Ž v i r b l i s .

Mokytojams ir mokiniams.

Tokia jau mūsų kai kurių prigimtis. Ko daugiau apie kuri dalyką rašoma, to mažiau kreipiam dėmesio. Imam ir pamilstam neteikiantį garbės posakį: „Taip buvo ir taip tegul bus“.

Čia noriu priminti keletą pastabų dėl „Kario“.

Bevažinėjant po įvairius tėvynės kampelius, labai dažnai tenka susidurti su nemalonia teisybe. (Kai kur ta teisybė net yra charakteringa). Yra taip. Pradžios mokyklos gauna „Kari“. Labai malonu! Vadinasi, ruošiamės tėvynės gynimo žygiams ir maži ir dideli. Bet ne visur su tuo „Kariu“ taip yra, kaip turėtų būti. Ir šit, mokytojas, gavęs „Kari“, pasiskaito ir pasideda, tur būt, „atminimui“. Tuo tarpu mokiniai nemato ir net nežino, kad jiems eina toks gražus ir paveiksluotas laikraštis. Tokių p. mokytojų mano bloknote jau užrašyta aštuoni. Vadinasi, aštuoniuose mokyklose „Karys“ negali atlikti paskirtos misijos dėl mokytojų kaltės. Be abejo, yra tokių ir daugiau. Todėl reiktų, p. mokytojai, pasirūpinti panašius reiškinius pašalinti.

Antras reiškinys — tarp pačių mokinių. Atsitinka taip. Vienas, beskaitydamas „Kari“, visai „suskaityto“ jį, o antram nebetenka. Arba dar geriau. Kada mokytojas klasėse išdalina „Karius“, tai susikimba keli ir „suskaityto“ į šmotus. Ir tai atsitinka ne tik pas

pradžios mokyklos mokinius ar pirmokus, bet ir vyresnėse klasėse.

Todėl būkim kultūringesni, kiti kitus perspėkim ir darbas su „Kariu“ eis taip, kaip nori tie, kuriems, iš tikrųjų, rūpi kariškas jaunimo paruošimas.

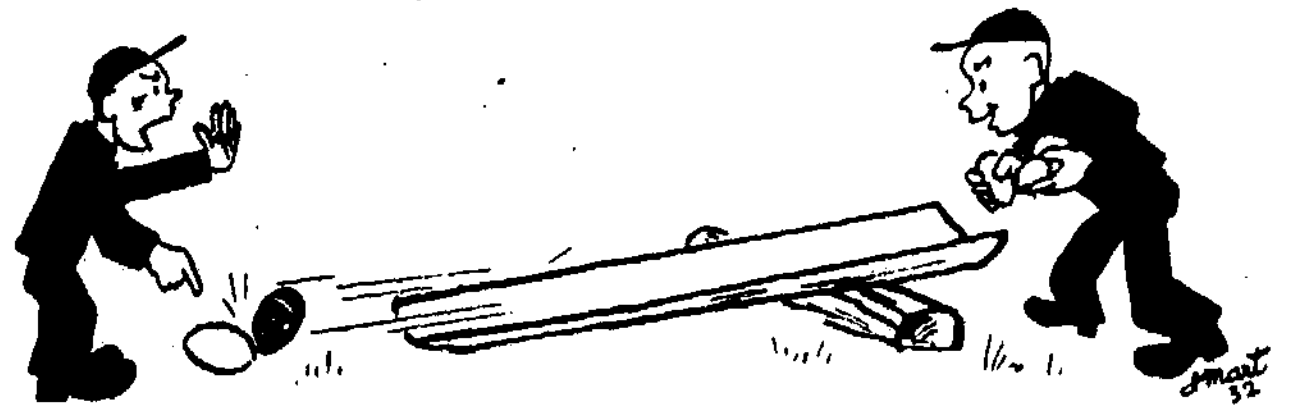
Daugiau pagarbos spausdintam žodžiui!

B a l y s G d ž.

Apdovanotas už išgelbėjimą skęstančio. Kovo mėn. 14 d. buvo Tauragės rajono tunto iškilminga sueiga. Į sueigą atsilankė aukštų svečių. Per šią iškilmingą sueigą Tauragės skautai išgirdo linksma naujiena.

Prieš du metus skilt. Gasiūnas, nežiūrėdamas gresiančio pavojaus, išgelbėjo skęstantį draugą. Dabar J. E. Respublikos Prezidentas ir Lietuvos skautų Šefas A. Smetona už tą žygdarbį apdovanojo jį Maltos kryžiaus ordinu. Liudas Šapas.

Velykų manevrai

— Stok, neteisingas smūgis!

Savanoriai kūrėjai.

Besitartinant Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų Savanorių Sąjungos visuotiniam atstovų suvažiavimui Kaune, paskutiniu metu visoje Lietuvoje, beveik kas šventadienis, tai vienoje vietoje, tai kitoje įvyksta savanorių kūrėjų suvažiavimai. Visos Lietuvos savanoriai kūrėjai ruošiasi šiam suvažiavimui ir renka į jį atstovus (nuo 30 narių po vieną atstovą). Šiomet suvažiavimas bus lyg ir ypatingesnis, nes sukanka 5 metai sąjungos gyvavimo.

Rodos, trumpas laikas, bet daug kas pakitėjo. Pirmomis sąjungos dienomis, nors savo įstatuose ir įsirašė, kas sąjungai rūpės iš ideologinės pusės, bet, iš tikrųjų, toje srityje ne daug ką galėjo nuveikti. Ir čia buvo kalta ne pati sąjunga, bet gyvenimas. Iki 1927 m. savanorių kūrėjų reikalai buvo beveik apleisti. Todėl pirmąsį savo gyvavimo metais sąjunga turėjo atkreipti visą savo dėmesį į savanorių kūrėjų ekonominę būklę. Dabartinė vyriausybė daugelį savanorių kūrėjų reikalų aprūpino ir pamažu jų ekonominiai reikalai gerėja. Ir pati sąjungos valdyba jau nebe tiek užversta įvairiais prašymais, kaip tai seniau būdavo. Nors dar ir pasitaiko įvairių trūkumų, bet kas kart vis labiau jie mažėja. Tik blogiausia yra su beraščiais, kuriems nei vyriausybė, nei sąjunga, nors ir geriausių norų turėtų, negali atitinkamai padėti tarnybų atžvilgiu.

Paskutiniu metu, kada šiek tiek daugiau praskinta kelių ekonominė srity, pastebimas sąjungos darbas ir savanoriškos ideologijos srityje. Nors šiandien savanorių kūrėjų didelė dauguma yra atsargoj, tačiau kiekvienas jų sieloj jaučiasi esąs karys ir ieško ryšių, kurie juos jungtų su kariuomene, šaulių sąjunga ir praeitimi, kuri juos dažniausiai ir sunkiais nepriklausomybės kovų metais stiprino. Savanorių kūrėjų iškilnėse, jų šūkiuose ir t. t., nors civiliškais rūbais apsivilkusios grupės atlieka muose, matyti kariško pobūdžio tradicijų. Nuo 1930 m. sąjungos skyriai renkasi savo šefus ir jų vardais pasivadina. O tie šefai įvairūs: žuvusieji už nepriklausomybę įžymesnieji savanoriai kūrėjai, didieji kunigaikščiai ir tautos žadintojai. Iki šiol jau turi savo šefus pasirinkę šie skyriai: 1) Alytaus skyrius karininką Antaną Juozapavičių, Biržų skyrius karininką Joną Nastopką (žuvusį bolševikų fronte), Kauno skyrius kareivį Praną Eimutį, Kėdainių skyrius kareivį Povilą Lukšį, Panevėžio

skyrius L. K. Mindaugą, Šakių skyrius dr. Vinčą Kudirką, Šiaulių skyrius Vladą Putvinską, Tauragės skyrius D. L. K. Kęstutį, Telsių skyrius D. L. K. Gediminą, Ukmergės skyrius Pirmąjį Lietuvos Respublikos Prezidentą A. Smetoną ir Vilkaviškio skyrius Vytautą Didįjį.

Visi tie vardai yra brangūs visai Lietuvai, bet savanoriai kūrėjai, rinkdami juos savo šefais, dar atsižūrėjo ir į tai, kokiam skyriui ir koks asmuo, be jo reikšmės visai Lietuvai, dar yra glaudžiai surištas ir su ta vieta. Arba tas asmuo yra kilęs iš tos vietos, arba ten žuvęs ar palaidotas, arba kitokių ryšių turėjo su ta apylinke, kurios savanoriai kūrėjai pasirinko jį šefu. Permetę akimis per aukščiau minimus savanorių kūrėjų šefus matome, kad jų yra, be praeities didvyrių (Vytautas, Kęstutis, Gediminas), tautos žadintojų (dr. V. Kudirka) ir nepriklausomybės kūrėjų (A. Smetona) ir iš karių tarpo (Juozapavičius, Eimutis, Lukšys, Nastopka) ir šaulių (Vl. Putvinskis). Tuo ryškiai krinta į akis savanorių kūrėjų sąjungos giminingumas kariuomenei iš šauliams. Savanorių kūrėjų dauguma yra šaulių eilėse. Be to, pernai priimta savanorių kūrėjų metinė šventė — gegužės 11 d. — kaip tik yra surišta su mūsų kariuomenės gyvenimu. Tą dieną 1919 m. buvo pirmoji iškilminga mūsų karių priesaika ir pirmasis didžiulis paradas. Vadinasi, savanoriai kūrėjai yra tiek glaudžiai sielos ryšiais surišti su kariuomene, kad jokie civiliai rūbai jų kariškų tradicijų neužslopins. Kuo toliau, tuo tos tradicijos labiau įsigali ir kas kartą vis labiau jų reikšmė didėja.

Kai kuriems savanorių kūrėjų skyriams vadovauja ir būtinai tarnybos kariai savanoriai kūrėjai. Jų dalyvavimas ir vadovavimas itin sveikai atsiliepia. Tokie skyriai dar labiau jaučiasi surišti su kariuomene ir, aišku, yra drausmingesni. Ir mėgėjai papolitikuoti (nors tokių kas kart vis rečiau pasitaiko) varžosi ką nors sau patinkamo iškelti, atsimindami karišką drausmę, kad kur yra karys, ten ne vieta politiniams išsišokimams, ir be to, kad sąjunga yra griežtai nepartinė ir nepolitinė organizacija.

Tiek sąjungos narių tarpe, tiek ir valdybų sąstatoje yra įvairių pasauliožiūrų žmonių, bet paskutiniu metu nepastebima jokių skirtumų darbe. Visur jaučiamas vieningas savanoriškas darbas.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

Karininkų moterų susirinkimas.

Kovo mėn. 8 d. Lietuvos karininkų ramovėje buvo visuotinis karininkų šeimų moterų draugijos narių susirinkimas, kuriam pirmininkavo garbės pirmininkė p. Z. Smetonienė.

Svarbiausiu darbo tvarkos punktu buvo draugijos įstatų pakeitimo reikalas.

Perrinkta draugijos valdyba ir revizijos komisija. Į valdybą išrinkta: p. Kubiliūnienė — pirmininkė, p. p. Štencelienė ir Oželienė — vicepirmininkės, p. Saladžienė — išdininkė ir p. Motiekienė — sekretorė. Į revizijos komisiją išrinktos: p. p. Tumienė, dr. Butkevičienė ir Žalakevičienė.

Susirinkime dalyvavo visų draugijos skyrių delegatės.

Karo Mokyklos batalionas žygyje.

Kovo mėn. 16 d. karo mokyklos batalionas atliko avangardo žygį su uždaviniu. Uždavinyje pagal kovo 15 d. aviacijos žvalgymo duomenis buvo pranešta, kad priešas (mėlynieji) užėmė Alytų. Mums (raudoniesiems) įsakoma žygiuoti Alytaus kryptimi ir sudaryti kontaktą su priešo ginamąja pozicija. Išėitės riba — ketvirtas fortas, penkta baterija. Išėitės riba avangardo, branduoliui peržengt 14 val. 20 min. Avangardo žygio apsaugai paskirta: vyriausiu ir kartu krypties patruliu antroji kar. aspirantų kuopa, kurios žygio kryptis Frandzeliavos dv., Patamošėlių... vieškeliu. Dešiniąją žygio užtvaram sudarė pirmos kar. aspirantų kuopos 1 būrys. Su vyr. patruliu ir dešiniąją žygio užtvaram avang. branduolis ryšį laikė šaulių grandinėlėmis. Iš kairės avang. branduolis buvo betarpiškai apsisaugojęs vienos grandies dydžio patruliu, būrių vadais buvo paskirti vyr. kurso kariūnai.

Po kelių kilometrų žygio, kada jau buvo galima tikėtis priešo artilerijos ugnies, avangardo branduolys pasitraukė nuo kelių ir perėjo artėjimo rikiuotėn. „Susikauti“ neteko, nes čia žygis ir buvo baigtas. Sustoję gretomis, grįžom į kazematus. Žygis buvo smagus, ne varginantis. J. N-as.

Išvažiuojam atostogų.

Vėlykų atostogoms kariūnus paleido kovo 19 d. Atostogų laikas — dvi savaitės. Kadangi ir atostogų metu reikia nešti tarnybą, tai jos „problemos“ išsprendimui teko traukti burtus. Daugelis, kaip jaunesnio kurso, taip ir vyresnio kurso kariūnų gauna visas atostogas. Tačiau ne visi. Yra ir tokių, kurie gimę po „nelaiminga planeta“ ir gauna po pusę atostogų. Ig.

5 D. L. K. Kęstučio pulkas.

Kovo mėn. 7 d. A. Panemunės palivarko apylinkėj buvo pulko manevrai. 5 kuopa, kuri vaizdavo II-rą batalioną, gynėsi. III batalionas (į kurią, vietoj 8 kuopos, įėjo mokomoji kuopa), I-mo bataliono vado mjr. Raudonikio vadovaujamas, puolė. Iš pradžių manėm, kad nesutiksim jokie priešas, bet kai priartėjome apie 500 mtr., iš visų pusių pradėjo šautuvai ir kulkosvaidžiai tratėti, bet priešas vis dar nebuvo matyti. Tik kai skyrė 80 mtr. tarpas, pamatėme, kad mūsų priešas nuo galvos iki kojų apsilvilkęs baltais rūbais. Kautynės buvo labai įdomios. Ypač buvo labai įdomu ir naudinga pasižiūrėti į 9 kuopą, kuri iš rezervo perėjo į ugnies liniją. Čia kariai, kurie prieš tai buvo ugnies linijoje, turėjo progos gerai išsižiūrėti į jos tikslingus judesius.

Šiuose manevruose vėl pasirodė, kad mokomoji kuopa, nors mokiniai buvo naujokai ir pirmą kartą manevruose, bet pasižymėjo drausme ir orientacija kautynėse. Kai kur buvo ne tik lygūs, bet ir sumaningesni negu senieji kareiviai. Kadras (skyrininkai), nors irgi pirmą kartą vadovavo manevruose, bet vadovavo sumaniai ir energingai, kaip pridera viršininkams.

Paskutiniu metu liktiniai puskarininkiai už 800 lt. įsigijo radio. V. p. Grigalavičius.

Aviacija.

Prieš metus puskarininkių ramovėj buvo įėjęs į madą ping-pong'o (stalo teniso) žaidimas, bet po kiek laiko vėl buvo užmirštas. Dabar ping-pong'o žaidimas iš naujo atgijo. Žaidimams stalus turi: karininkų ramovė, puskarininkių ramovė ir 2 oro eskadrilė. Kovo 13 d. 2 oro eskadrilėj buvo surengtos bandomosios ping-pong'o rungtynės. Pirmą vietą laimėjo vyr. pusk. Pocevičius ir antrą — vyr. pusk. Urmunas.

Karo policijos mokykla.

Kareivio Eimučio Prano 13 metines garbingos mirties sukaktį. Aplankė kapą ir papuošė jį vainikais. 16 val. lt. Matutis laikė paskaitą apie a. a. kareivio Eimučio pasiryžimą ir garbingą mirtį. Paskaitą baigė Tautos himnu.

Jaujų kareivių ekskursija. Kovo mėn. 16 d. jauni kareiviai buvo nuvesti į šarvuočių rinktinę. Apžiūrėjo šarvuočius ir karvelyną. Karininkas plačiai jiems paaiškino apie šarvuotų automobilių veikimą kare, jų blogąsias ir gerąsias puses. Parodė įvairių karvelių veislių ir paaiškino jų reikšmę kare, palaikant ryšį. Paskiau aplankė zoologijos ir Karo muziejus.

Žygis. Paskutiniu metu mokyklos kareiviai atliko 6 val. žygį. Iš viso per 6 val. nužygiavo apie 25 klm. (į Raudondvarį ir atgal) pilnoje kautynių aprangoje. Nors buvo oras labai biau-rus, tačiau kareiviai visai nepavargę.

Nakties užsiėmimai. Sio metu prasidėjo taktiški nakties užsiėmimai. Kareiviai tuos pačius uždavinius, kuriuos tenka atlikti dieną, daug didesniu susidomėjimu ir ūpu atlieka tamsoje.

Visi, grįžę iš nakties užsiėmimų, atrodo linksmi ir patenkinti.

Klasė — skaitykla. Nors dėl patalpų trūkumo atskiros kareiviams skaityklos nėra, tačiau tam tikslui yra patogi mokyklos klasė, kurioj yra pakankamai vietos, stalų ir suolų. Čia gaunama įvairių laikraščių. Yra išgyta iš ekonominių sumų geras radio imtuvas, kuriuo gali laisvai klausytis visa mokykla. Tuo imtuvu girdima apie 60 stipresnių Europos stočių.

J. p. Z. Grīts.

Įs Šaulių gyvenimas

Alytaus šaulių manevrai. Kovo mėn. 13 d. buvo Alytaus šaulių manevrai. Dalyvavo Alytaus miesto ir mokomojo būrio šauliai. Alytaus miesto būrio šauliai buvo išvirtinę už Saratovo kareivinių miškely, o mokomasis būrys juos puolė. Abiejose pusėse buvo matyti rūpestingas prie vietos taikymasis, ryšių laikymas, derinimas judesio su ugnim ir t. t. Kadangi ginantiesiems buvo įsakyta laikytis „ligi paskutinio“ ir „priešui“ arti priešus pereiti atakon, tai jau artimose distancijose įvyko arši „kova“.

Po manevrų buvo susprogdinta viena „Novickio“ granata, apie kurią smulkiai papasakojo mjr. Ambraziejus. Po to buvo manevrų nagrinėjimas, kurių metu mjr. Ambraziejus smulkiai papasakojo apie puolamąsias ir ginamąsias kautynes. Mmk.

Strumbagalvė. Būrys turi nemažą žemės sklypą, įsteigė namų statymo fondą, į kurią deda 50% nuo gauto pelno per pramogą, turi didelę biblioteką ir kitokio turto. Nariais yra daugiausia jaunimas ir atsargos kariai. Nemaža yra ir mergaičių, kurios veikime niekuo neatsilieka nuo vyrų. Jos kas pavasaris gražiai sutvarko apylinkėje esančių karių kapus.

Alfas Stromas.

Ramygalos šaulių būrys įsisteigė dar 1920 m. ir tais pat metais jau dalyvavo kovose su lenkais. Turi ir aukų. Tai vietos progimnazijos du jaunučiai moksleiviai šauliai Ambrozevičius ir Klimavičius, kurie, besikaudami su išiveržusiais į N. Lietuvą lenkų raitininkais, pelkėse buvo apsupti ir nesutikę pasiduoti kovėsi iki paskutinio šovinio ir garbingai žuvo.

Būrys gausingas savanoriais kūrėjais, nes iš čia buvo jų labai daug, net tokių šeimynų, kurių tėvai ir vaikai kartu stovėdavo savanoriais, palikę namie vienas moteris. Dabar būrys gerai veikia: turi savo orkestrą, biblioteką, klubą, ugniagesius ir t. t. K. P.

Ančiskiai (Panevėžio apskr.). Šis bažnytkaimis yra nušaliai nuo didesnių miestelių, tarp pelkių, todėl nestebėtina, kad visuomeniškas gyvenimas čia apmiręs. Be pavasarininkų, ligi šiol jokių organizacijų nebuvo.

Vasario mėn. pabaigoje buvo sušauktas steigiamasis būrio susirinkimas. Tuojaus į šaulius užsirašė keliasdešimt asmenų, išrinkta valdyba ir t. t. K. P.

Bukonių šaulių būrys veikia gana gerai. Neseniai grįžę iš kariuomenės buvę šauliais atsarginiai vėl stoja į šaulių eiles, tuo sudarydami būriui didelę paramą — ypač karo mokslo srity. Taip pat stoja į šaulius ir tie atsarginiai, kurie dar nebuvo prisirašę. Iš kariuomenės grįžę atsarginiai daug kuo skiriasi nuo dar netarnavusių šaulių. Kariuomenėje įgytas žinias atsarginiai mėgina sunaudoti žemės ūkio srity.

Būrys yra nemaža bibliotekėlė, kurioje nemažas knygų skaičius yra vyr. št. sp. ir šviet. skyriaus ir L. Š. S. leidiniai. Visos knygos yra pačių šaulių paaukotos. Šauliai knygomis naudojami nemokamai.

Aidai iš kaimo.

Pašiaušė (Šiaulių apskr.). Šis kampelis yra gana gražioj Šiaušės upės atkrantėj (prie Dubysos). Neturint gerų susisiekimo priemonių, yra atskirtas nuo didesnių miestų. Bet turi gana veiklų šaulių būrį.

Būrys įsikūrė 1922 m. Pradžioj būrys buvo kiek apmiręs, tačiau 1930 m. sustiprėjo. Pradėjo gyviau veikti. Įsigyta graži būrio vėliava ir pašventintas pastatytasis nepriklausomybės paminklas. Įsteigta biblioteka iš 200 knygų.

Paskutiniu metu būrys sustiprėjo ir inteligentinėmis jėgomis.

Kamūnas.

Kokie buvo arklių nuostoliai didžiajame kare. Didžiojo karo metu, kautynių lauke, Prancūzija turėjo 1.800.000 arklių, Vokietija 2.500.000 arklių ir Austro-Vengrija — 2.005.837 arklius.

Arklių nuostoliai 1914—1915 m. buvo labai dideli, būtent: Prancūzija nustojo 758.507 arkl., iš kurių 180.000, t. y., apie 23%, per pirmuosius 5 mėnesius.

Pažymėtina, kad vienoj genorolo Sordete korpo divizijoje per tris savaites nustota 1/3 arklių.

Vokietija nustojo 900.000 arklių, t. y., apie 36%, o Austro-Vengrija — 1.500.000 arklių. Ypač didelius nuostolius turėjo Austrų kavalerija, nustodama per pirmus tris karo mėnesius iki 75% savo arklių skaičiaus. Priežastimi tokių didelių arklių nuostolių buvusi nerūpestinga arklių priežiūra.

Svarbiausia arklių nuostolių priežastimi didžiojo karo metu buvo nepakankamas arklių išreniravimas taikos metu, o paskui per daug dideli raitų maršai, nuo kurių arkliai per daug nuvargdavę ir nebuvo galima jų tinkamai aprūpinti pašaru. Klaidinga esanti nuomonė, kad arklys gali pasitenkinti vien avižomis. Būtinai reikalinga dar žolės ganiava ir reguliarus šėrimas.

Tik nepakankamas šio dalyko žinojimas didžiojo karo metu taip katastrofiškai paveikė kavalerijos dalis.

Sensacingas išradimas aviacijos srity. Iš Liono, Prancūzijoje, praneša apie sensacingą lakūno Sauvant išradimą aviacijos srity. Tas išradimas esąs pagrįstas bandymais su vištos kiaušiniu, kuris įdėtas į strauso kiaušini ir iš lėktuvo išmestas iš gana didelio aukščio nesusimušė.

Pasiremiant moksliskais šio bandymo duomenimis, lakūnas Sauvant sukonstravo tam tikrą aparatą, su kuriuo bandys išsokti iš lėktuvo iš kelių šimtų metrų aukščio. Bandymus numatoma netrukus atlikti Nicos apylinkėse.

Statomi specialūs lėktuvai tarptautiniam konkursui. Šiomet bus tarptautinis sporto aviacijos konkursas, kuriame dalyvaus: Čekoslovakija, Vokietija, Prancūzija, Italija, Sveicarija ir Lenkija.

Lenkija šiam konkursui rūpestingai ruošiasi. Minėtam tikslui Varšuvos politechnikos studentų aviacijos sekcija jau pradėjo statyti specialius R. W. D. tipo lėktuvus, R. W. D. 6 pavyzdžio, tik žymiai patobulintus.

Kariuomenės ir Lenkijos pirmenybių fektavimo rungtynės. Vasario pabaigoj Varšuvoj buvo suorganizuotos Lenkijos ir kariuomenės pirmenybių fektavimo rungtynės. Tose rungtynėse dalyvavo 20 karininkų, 20 puskarininkų ir 10 civilių asmenų. Buvo fektuojamasi špagomis ir kardais.

Kiek Lenkijos aeroklubai turi lakūnų (pilotų). Pereitais metais visuose Lenkijos aeroklubuose buvo 1.081 narys, iš kurių 302 tikrieji lakūnai. Atskiruose aeroklubuose pernai buvo lakūnų: Varšuvos aeroklube — 75, Poznanės — 61, Lvovo — 34, Liublino — 32, Krokuvos — 29, Vilniaus — 21, Silezijos — 18, Lodzės 13, Podlaska lėktuvų fabriku aeroklube — 11 ir Gdanskio — 10 lakūnų.

Visuose minėtuose aeroklubuose buvo 12 moterų lakūnių, iš kurių 11 išmokslintos Lenkijoje ir tik viena užsienyje.

Naujo keleivinio lėktuvo „Liublin R. XVI“ bandymai Mokotovo aerodrome. Liublin R. XVI — sukonstruotas inžinieriaus Rudlickio ir pastatytas Plage ir Laskiewicz lėktuvų fabrike Liubline. Lėktuvo statybai vartota vien krašto medžiaga: medis ir chromo—molildėn plienas, kuris pirmą kartą vartojamas lėktuvų statybai. Aerodromiški lėktuvo duomenys: greitis 187 klm. per valandą, starto greitis 75 mtr. ir nusileidimas — 80 mtr.

Lėktuvas turi 200 HP motorą, sveria tik 990 klg. ir gali paimti 600 klg. krovos, kurios tarpe 4 keleivius ir pilotą.

Vokiečių kariuomenės ski pirmenybių rungtynės. Vasario mėn. buvo suorganizuotos ski rungtynės Vokietijos kariuomenės pirmenybėms.

Pirmą vietą (aukštų kalnų grupė) laimėjo 7 pionierių bataliono rinktinė, kuri 25 klm. distanciją nubėgo per 3 val. 33 m. 30 sek.

Vidurinių kalnų grupėj pirmą vietą laimėjo 7 p. p. pulko rinktinė.

Italų pėstininkai Alpių kalnuose.

Naujausia Fordo sensacija.

Neseniai laikraščiai pranešė, kad Fordo fabrikai Anglijoje išleido 1932 m. mažo automobilio modelį, kurio tūris nesiekia 900 cm³. Jis turi 4 cilindrius ir išorine išvaizda panašus į „Morris Minor“.

Vasario 18 Londone jį apžiūrėjo specialistai ir netrukus bus išleistas į rinką. Tai bus pigiausias pasaulyje automobilis.

Šį kartą Fordas nesilaikė savo tradicijos. Jis visuomet stengėsi išlaikyti proporciją tarp motoro jėgos ir automobilio našumo. Dabar konservatorius Fordas seka anglų ir iš dalies vokiečių fabrikantus, ir išleidžia „auto—liliputus“.

Visi paruošimai buvo atliekami slapta ir ta sensacija iškilo staiga, kai modelis jau buvo visai paruoštas.

Kaip aukštai skraido paukščiai?

Paukščiai paprastai nekyla aukščiau 500 metrų, bet kai kurie pakilti gali daug aukščiau, kaip pav., ereliai lakioja iki 3000 m. aukščio, varnai — 1400 m., vieversiai — 1000 m., gandrai — 900 m.

Apie Velykų pyragą ir kareivinką, Raga

Smart

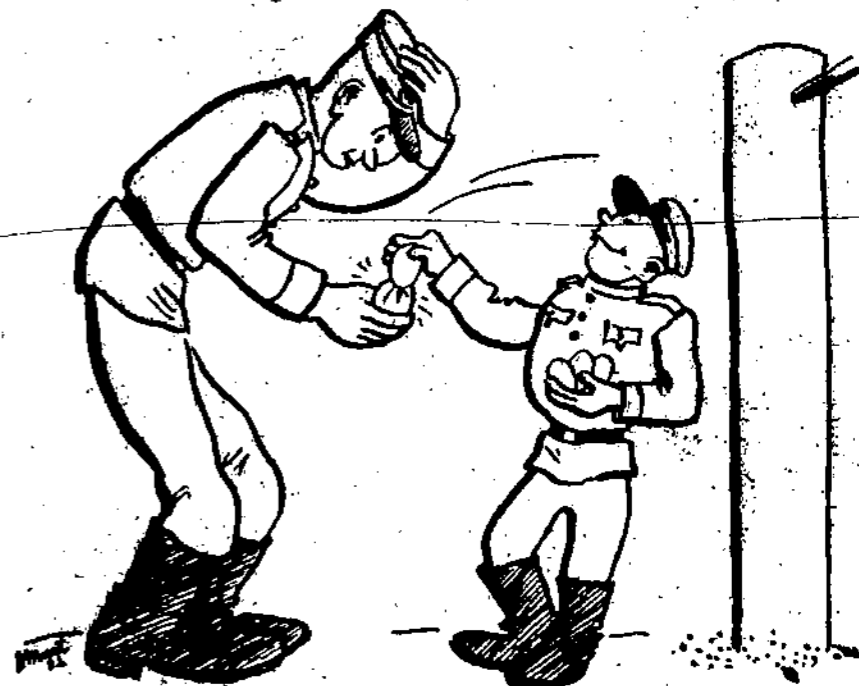
Nu, tai, vyrai, linksmų švenčių
Tiems, kur Šančiuos ir už Šančių,
Leiskit šventes jūs smagiai
Alytų ir Ukmergėj,
Ir Klaipėdoj ir Šiauliuose
Linksminkitės išsijuosę,
Biržuose, Panevėžy
Ir pačiam parubežy!
Taip mums Ragas palinkėjo
Ir greituojų išpleškėjo —
Šias Velykas jis praleis
Kažkur kaime ties Šiauliais.
Pleška Ragas linksmam ūpe,
Jam dabar tik šventės rūpi,
Greit jis kaimą pamatys
Ir bus pirmas ten svetys.
Susitiks jis mamą, Marę,
Mergužėlę tokią švarią —
Ak, tai Ragui bus gerai,
Linksmi švenčių vakarai.
Jis pamatęs savo stotį,
Ėmė dar karščiau svajoti,
Trenkė traukinio duris —
Viens, du, trys! Viens, du, trys!
Žengia drąsiai mūsų Ragas,
Visur kvepia tik pyragais,
Štai ir mama ir namai
Pasitinka jį linksmi.
Mama šypsos, tėvas džiaugias,
Kad sūnelis jų išaugęs —
Pilnas metras iš liemens,
Gal pustrėčio iš stuomens.
Mūsų Rago mielai mamai
Mes paliksim džiaugsmą ramų,
O su brangiu mūsų Ragu
Eikim paieškot draugų.
Išbandykime mes kaime
Mūs tvirtų margučių laimę,
O Velykų vakare
Susitikim su Mare.

Kas margučiais mušti moka,
Tam Velykos apsimoka,
Toks, žiūrėk, arti kapos
Sau margučių prikapos.
Mūsų Ragas jau iš seno
Šitą reikalą išmano:
Pamiklena — kaukšt — yra —
Tokia laimė jo gera.
Per Velykas žmonės smagūs,
O smagiausias mielas Ragas,
Bus pas Marę jis svečiuos
Ir karštai ją išbučiuos.
Eina švilpaudamas Ragas
Štai ir Marė su pyragais,
Ragas Marės nepgaus
Ir pyrago paragaus.
Lietuvoj Velykos plačios,
Visur branginamas svečias,
Ypač gerbiamas karys
Ten, kur laisvas užkuryš,
Ten vaišių jam nesigai,
Ten parodo karštą meilę,
Ten jis laukiamas, meilus —
Jam ir vynas ir alus!
Vą ir Ragą, mūsų karį,
Marė ėmė ir uždarė,
„Būk man žentas ir gana!“ —
Prašo mama jos sena.
Šiaip ir taip jos Ragą tiria
Ir prie sienos spirte spiria,
O mūsų Ragui to ir reik
Ir sutinka jis beveik.
Ir tik vienas Ragas žino,
Kaip Marytė jį vaišino,
Nes tik vėlai po pirmos
Jis sugrižo į namus.
Ir tos vaišės vėl kartojos
Pas Marytę ant rytojaus,
Niekur kitur panašių
Nesu matęs aš vaišių.

Viešnios ir svečiai civiliai
Ten čirškėjo, kaip civiliai,
Vienas Ragas, mūs karys,
Buvo baliūs viduryš.
Ten kartū ir aš už stalo
Su Ragu pumpavau alų,
Kaip ant delno aš mačiau,
Kad jis pirmas tarp svečių.
Prieš tokį pasisekimą
Mūs visus pavydas ima,
Ale ką tu padarys,
Jei šaunus įsai karys.
Paaškęs tik po Velykų,
Kas toliau tenai įvyko,
Koki Marė ta puiki —
Nu, tai likite sveiki!

Jūsų jaunas kareivėlis
Misinginis Mamonėlis.

Velykų mūšis.

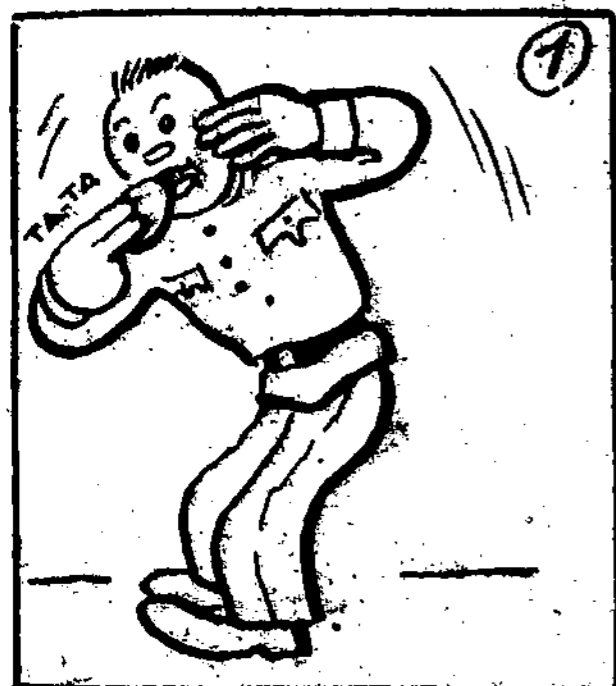

Nugalėtasai.

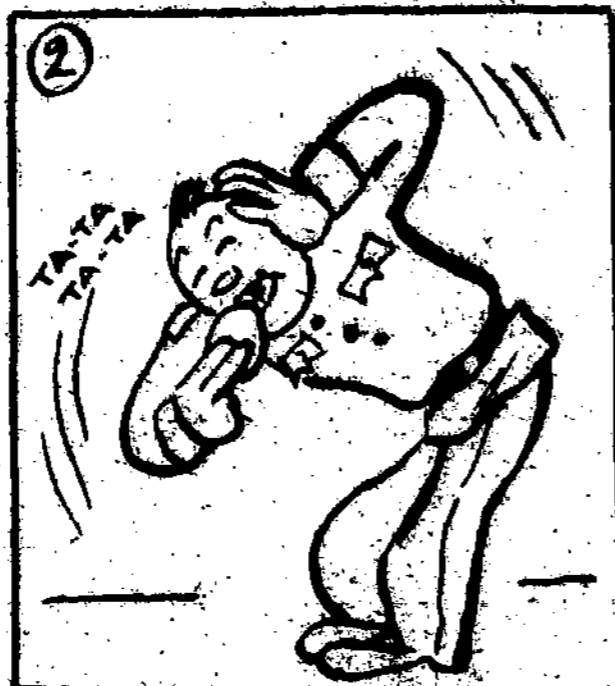
Nugalėtojas.

Margučių kalenimo menas. (Kareivliuko Raulo Rūko nuotykliai).

Karikatūros ir žodžiai J. Martinaičio.

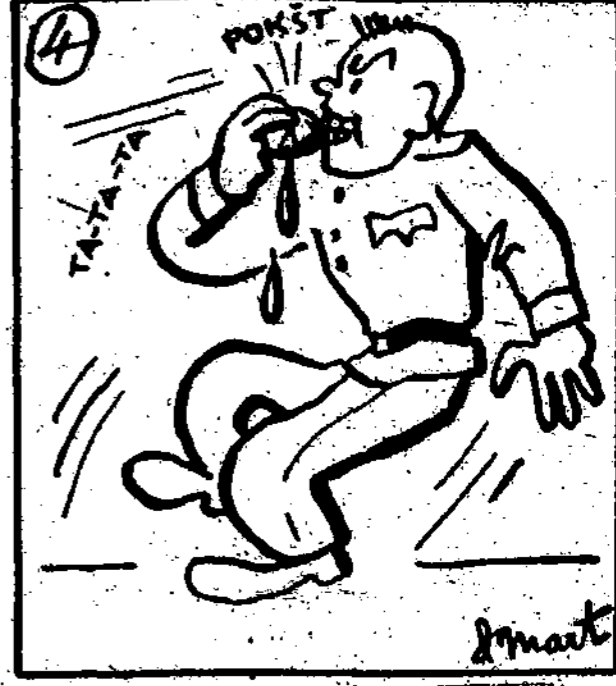
1. Trata — ta —
Sarmata!
Neišmano,
O kalena!

2. Tatar — tar —
Ir dabar
Nėr aiškumo
Jo stiprumo!

3. Tu — tu — tu
Šiuo kartu
Taip sunku —
Apsirinku!

4. Trata — pokšt!
Kažkas triokšt —
Iš margučio
Tik likučiai!

Ekstra telegrama namiškiams.

Alio... Velykos... Parvažiuoju. Buvau bemanas nevažiuoti Velykoms atostogų. Mat, Kalėdas švenčiau kariuomenėje ir, pasakysiu, atsiminimai puikiausi. Maniau, Velykos taip pat nepraeis be išpūdzių. Bet, kai jau taip visi trokštate mane pamatyti kariškame mundure, tai ką gi — nepatogu atsisa-kyti. Tuo labiau, kai ir aš pasiilgau jūsų gerokai. Manau, kad atlaikysiu visus karštus ir stiprius pasisveikinimus. Jei ten vieną kitą sągą ir nutrauksite, bevertindami mano uniformos visas detales, tai man tik kelių minučių darbas — ir jos vėl bus vietoje. Žinoma, tokiam atsitikime griebtusi už adatų visas moteriškas personalas (personalais pas mus vadinami tie, kurie dėvi žiurštus, pavyzdžiui, sanitarijos personalas), bet ar tai galėtum leisti — prisiūtų sągą, kurioj vyti aukštyn kojom kabanti pamatytum. O man paskui kas?... Bet tegul jau tas „kas“ palieka paslaptimi. Mat, daug yra visokių kariškų paslapčių, kurių ir artimiesiems išduoti nevalia.

Žinau, kad gavę šią žinią jūs tuoj susirūpinsite, ir apie mane tik ir tegalvosite. Stasiukas skaitys valandas, kada reikės į stotį važiuoti. Tėvelis paims savo dispozicijon gerimų klausimą. Dar, ko gero, gali nueiti slidžiu keliu — prie samagonkės. Mamytė — tuoj brūkšt į lovą naują čiužinį, porą pagalvių, į pečių — dešimt puodų su kumpiais, dešromis, kiaušiniiais ir t. t.

Aš prieš visa tai iš anksto protestuoju. Žiūrėkit savų darbų. Iš stoties pats pareisiu. Ką reiškia tie keli kilometrai. Oho, dabar taip išmokau žygiuoti — einu, kaip mašina. Žinoma, tik ne kaip automobilis arba motociklas, nes tie kartais visai nebepaeina. Tik kaime jie taip garbinami, o čia, atsiprašau, jais jau ir mėšlą vežioja.

Samagonkės saugokitės, kaip ugnies, nes aš dabar irgi „valdžios organas“. Žinot, ką tai reiškia? Tai reiškia, kad, neatsižvelgdamas į jokių giminystės ryšius ir geriausius santykius, turėčiau apie tai pranešti policijai. Taip, policijai! Na, ten, žinoma, kokios nors giros galima pasigaminti: iš obuolių ir kad ir iš to taip pagarsėjusio „Alyno“. Tik jau ne tokios, nuo kurios viščiukai iš keptų kiaušinių išsiritą. Mamytė taip pat tegul savo susirūpinimą mažiausiai 80 procentų sumažina. Mat, aš čia neišsipasnikavęs, o kas link lovos ir kitko, tai jau moku prisitaikyti prie vietos. Tik štai kas: vakare tegu bus šilto vandens kojoms, dantims ir burnai plauti. Įrankius su savim atsivešiu.

Jonas Kaulėnas, išgirdęs, kad aš atvažiuoju, žiūrėkit, dar ims ir po ledu palis, jei dar bus užšalęs ežeras. Manys, kad aš, čia išsitreniravęs, prisipumpavęs „karingos dvasios“, tikrai jį dabar sumalsiu. Mat, anksčiau dažnokai su juo susikuldavom. Susimildami, perspėkit, tegul žmogus nesizudo ir ko kito blogo sau nedaro: aš jau išmokau valdyti savo kumščius. Sakau tai ne bloga prasme. Tegul sau kuo ramiausiai margučius dažo. Prieteliškai juos ritinėsime.

Jei klaustų ką nors Onytė, na, žinot, ta... tai jai pasakykite visą teisybę, kad... parvažiuoju. Tik žiūrėkit, kad tuo metu kur nors arti nestovėtų puodas

su karštu vandeniu ar krepšis su kiaušiniiais, nes, ko gero, ji ten gali išokti.

Ir taip, brangutėliai, gal jau ryt poryt aš cvankt kulnimis — ir „Tegul bus pagarbintas... Sveiki gyvi...“ Na, maistaraščio, tikiuosi, iš manęs nereikalausite. O kas toliau bus — nebėkime įvykiams už akių. Iki...
Jūsų K a r - K a z.

Įvairenybės.

„Skraidančios pašliūzos“. Po ilgų darbo metų Austrijos inžinierius Juozas Krupka pagamino nuostabų aparatą, susidedantį iš pašliūžų ir planerio (sklandytuvo). Juo galima kalnuotose vietose skraidyti. Planerio sparnai pririšami diržu tiesiog prie pašliūžininko liemens. Sparnų ilgis 9 mtr., o plotis — 2 mtr. 50 cm. Bendras aparato svoris visai mažas, vos 20 klg.

Kai pašliūžininkas čiuoždamas pasiekia 15 klm. greitumo, tai jau gali pakilti į orą. Visas mechanizmas labai paprastas, nes aparatas klauso pašliūžininko kūno judesius.

Inž. Krupka pradėjo dirbti savo aparatą 1929 m., bet pirmasis aparatas kalnuose buvo labai pavojingas. Pašliūžininkas negalėjo anksčiau pakilti į orą, kaip tik pasiekęs 60 klm. per valandą greičio. Tik savo bendradarbio lakūno Bergo padedamas, Krupka ištobulino savo aparatą tiek, kad gali dabar pakilti į viršų vos pasiekęs 15 klm. greitumo.

Manoma, kad tokios „skraidančios pašliūzos“ netrukus bus labai populiariška žiemos sporto rūšimi.

Pašliūzos kariuomenėj.

Žiemos metu kariaujant, gausiai iškritęs sniegas trukdo kariuomenės žygi. Šiaurės kraštuose kariai tuo atveju vartodavo pašliūžas. Pašliūzos žinomos labai seniai. Jau X amž. norvegų bei švedų kariai žiemos metu dėvėdavo žygy pašliūžas. Jų pagalba jie greit iš vienos vietos į kitą persikeldavo. Pašliūžas vartojo ir Azijos gyventojai — eskimai bei kitos šiaurės sričių tautos. Dabartiniu metu pašliūžas vartoja kai kurios Europos valstybių kariuomenės. Pašliūžininkų būrių esama Šveicarijoj, Vokietijoj, Norvegijoj, taip pat ir Amerikoj.

Kiniečių bombos.

Europoj parakas atsirado tik XIV-am amž. Tuo tarpu Kinijoj parakas buvo žinomas jau X-am amž. Ten jis buvo vartojamas daugiausia fejerverkui. Tačiau esama žinių, kad kiniečiai mokėję naudoti paraką ir ginklams. XI-am amž. kiniečiai gamindavo net bombas: iš geležies ar žalvario pagamintą rutulį pripildydavo paraku, uždegdavo ir paleisdavo. Pravartu pažymėti, kad senovėj kiniečiai buvo labai karingi ir buvo sukūrę galingą valstybę. Tik paskutiniu metu jie smarkiai apsileido.

Vaišėse buvusios kalbos „įamžinamos“.

Pastaruoju metu New-Yorke mados ir moderniško paskutiniu pažymiu yra „įamžinimas“ patefono plokštelėse kalbų ir pašnekėsių, buvusių puotų, iškilmingų pietų per vakarienes. Užrašymo aparatas įdedamas į stalo vidurį taip, kad jis yra nematomas, o plokštelės sukimasis irgi nėra girdimas. Tuo būdu „įgriežtas“ plokšteles šeimininkas siunčia toms giminėms bei pažįstamiems, kurie baliuje nedalyvavo ir negalėjo „mandrių“ šnekų išgirsti.

Aukščiausia žemės paviršiu žmonių sodyba yra Kursok, Azijoje. Nuo jūros paviršiaus 4541 m.

Būdas prieš raudonas rankas

ir negražų veidą vartokite geriausią, baltą, be taukų CHREMA LEODOR, kuris rankas ir veidą daro baltu ir kurį daugelis vartoja, ypatingai moterys. Chremas Leodor yra tuo geras, kad juo patepus, veidą šaldo ir nėra pastebimas, taipgi gerai laikosi pudra. Šis Chremas yra pagamintas iš gėlių ir gerai kvepia.

Dėmesio! Reta proga!

Aptaisyti „Kario“ komplektai 1919—1930 m. Taip pat: „Draugijos“ 1907—19 m. „Litwa“ 1908—14 m. „Ateities“ 1912—29 m. „Aušros“ 1906—15 m. „Šviesos“ 1908—12 m. ir kitų senų renybių rinkiniai J. Leono knyg. Kaunas, Gedimino g. 28 nr. Telef. 18-14.

Suomijos valstybinė loterija sporto reikalams. Neseniai Suomijos sporto institutas gavo 150 tūkstančių markių pašalpos. Ši suma buvo gauta iš valstybinės loterijos pelno ir atiduota sporto kėlimui.

Lenkijos gyventojų skaičius sparčiai auga. Pagal paskutinį gyventojų surašinėjimą, dabartiniu metu Lenkijoje yra 32.120.000 gyventojų. Per 1-į gyventojų surašinėjimą (1921 mt.) buvo 26.858.000 gyventojų. Tuo būdu per 10 metų Lenkijoje praugo 5.262.000 žmonių, arba 16,9%.

Taip pat žymiai padidėjo per tą laiką gyventojų tankumas. Dabar kiekvienam ketv. kilometrui tenka 82 gyventojai, tuo tarpu kai prieš 10 metų buvo tik 69 gyv. kiekvienam ketv. kilometrui.

Kitose Europos kraštuose gyventojų tankumas toks:

Belgijoje 261 gyv. 1 kv. klm., Olandijoje — 226 gyv., Anglijoje — 186, Vokietijoje — 138, Italijoje — 134, Čekoslovakijoje — 105, Vengrijoje — 94, Prancūzijoje — 75, Rumunijoje — 60, Jugoslavijoje — 56, Ispanijoje — 45, Lietuvoje—Latvijoje — 29, Estijoje — 23, Turkijoje — 18, Švedijoje — 14, Suomijoje — 9, Norvegijoje — 9, Tar. Rusijoje — 7.

Nauji leidiniai.

K. A. Rubakinas. Šiaurės ledjūryje. Pasakojimas apie žmogaus kovą su gamta šiaurės ašigalio šalyse. Iš rusų kalbos išvertė Biržų gimnazijos mokinių būrelis. Redagavo J. Kutra. Iliustruotas. „Dirvos“ bendrovės leidinys. Kaunas — Marijampolė. 138 pusl. Kaina 2,50 lit.

Populiariai aprašyta vienos mokslo ekspedicijos kelionė į Šiaurės ledjūrį. Labai vaizdžiai šioje knygoje aprašyta žiauri šiaurės gamta ir jos gyvūnija. Ekspedicijai teko pergyventi daugybę siurpulingų įvykių ir pakelti daug vargo. Ekspedicija susidėjo iš įvairių tautų žmonių, kurie kelionės pradžioje labai tarpusavy nesugyveno. Tik bendras vargas ir gyvybei pavojus išmokė ekspedicijos norius matyti savo bendrakeleiviuose ne atskirų tautų atstovus, o žmones, artimus, brolius. Autorius keliose knygos vietose primygtinai pabrėžia, kad tik vienybėje galybė ir tik sujungtomis jėgomis žmonės gali sėkmingai nugalėti tolimos šiaurės gamtos žiaurumus ir didžiausius pavojus.

Knyga visais atžvilgiais įdomi ir laikytina karių, šaulių ir moksleivių bibliotekose.

P. Rūteliūnienė. Klaikuma. Romanas. Trečias tomas. Kaunas, 1932 m. 352 pusl. Kaina 4,50 lit.

Šv. Mišios, jų begalinė vertė ir nauda. Parašė kun. d-ras Malinauskas. Šv. Kazimiero draugijos leidinys. Kaunas, 1932 m. 32 pusl. Kaina 10 centų.

Ateities Spinduliai. Jaunesniųjų moksleivių mėnesinis žurnalas 3 nr.

Galvosūkių II nr. sprendimas.

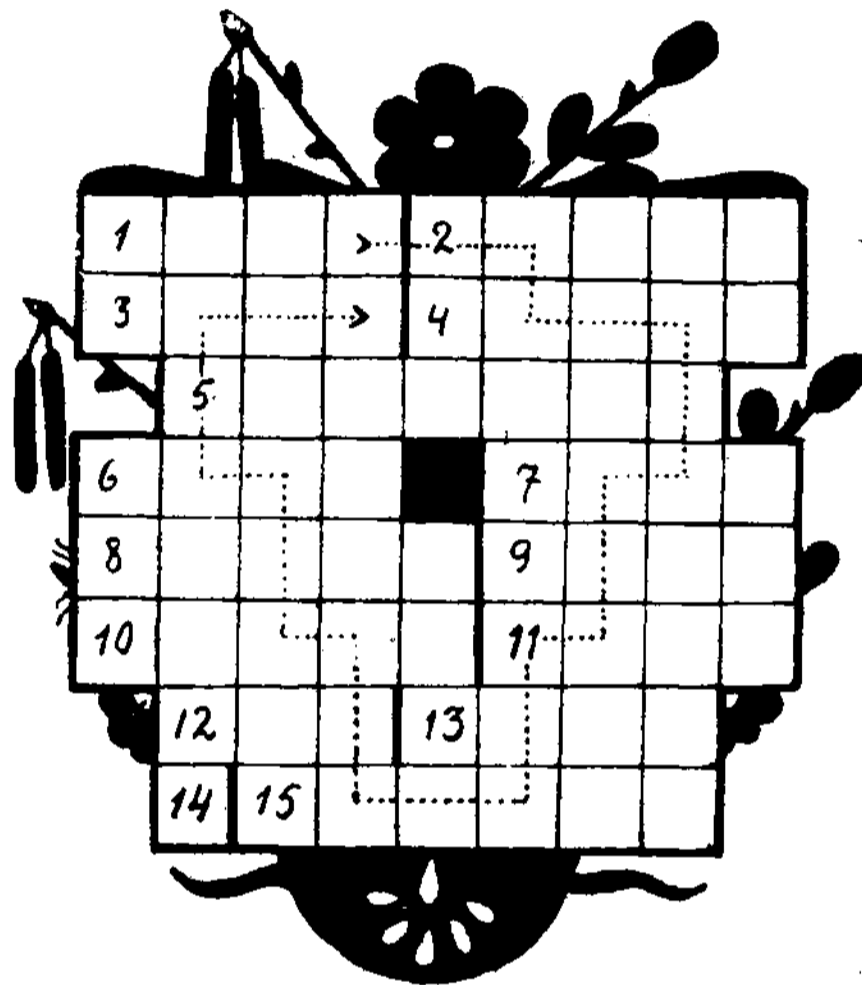
Drąsa ištvermė ir tėvynės meilė tevadovauja mums.

Gerai išsprendė šie asmens: 1) v. p. Vl. Jackūnas (Av.); 2) j. k. L. Kontrimavičius (8 p. p.); 3) Br. Gasiūnas (K); 4) J. N-as (KM); 5) P. Budreika (KKDD); 6) v. p. P. Turčila (Av.); 7) j. p. A. Paltarokas (Av.); 8) v. p. J. Kvieska (Av.); 9) L. Briedis (V. Š.); 10) V. Dilka (K); 11) v. p. J. Kastečka (ryš. b.); 12) A. Bučys (pion. b.); 13) v. p. L. Griškevičius (8 p. p.); 14) v. p. A. Kelmelis (2 art. p.); 15) St. Bružas (U); 16) A. Kotleris (III p. div. št.); 17) G. Miliūnas (Ž. Šn.); 18) v. p. Br. Sasnauskas (4 p. p.); 19) gr. Br. Barkauskas (9 p. p.); 20) virš. J. Kotleris (8 p. p.); 21) J. Metrikis (Sk.); 22) v. p. M. Antaniškis (4 p. p.); 23) J. Valevičius (Kb.); 24) K. Trečiokas (Kb.); 25) j. k. J. Tūlis (7 p. p.); 26) J. Velnekis (P.); 27) Alf. Ramonas (Z.); 28) A. Skyrius (Tg.); 29) v. p. Leipus (4 p. p.); 30) V. Bagdonas (Kd.); 31) v. p. K. Kazlauskas (4 p. p.); 32) Alf. Šukevičius (Z.); 33) D. Petrauskas (Bkn.); 34) J. Paliukaitis (M.); 35) T. Bitinas (Šnč.); 36) L. Pinskytė (Ž. Šnč.); 37) Tūlas Matas (8 n. p.); 38) v. p. Švelnikas (4 p. p.); 39) Alg. Patulis (P.).

Galvosūkis 13 nr.

(Vert. 1 tšk.).

Iš kairės dešinėn, skaitant iki juodos linijos, žodžių reikšmės yra šios: 1) gyvulys, 2) Lietuvos upė, 3) padėkos žodis, 4) tas, kuris yra rikiuotės daly, 5) upė, 6) pavasarį žydintis medis, 7) gėrimas, 8) šeimos narys, 9) daiktas, už kurį kartais galima valandą gauti, 10) šeimos narys, 11) vieno paukščio daina, 12) sporto rūšis, 13) maisto produktas, 14) nustebimo garsas, 15) medis.

Skaitant taškuota linija sujungtas raides, gausis linkėjimas galvosūkių sprendėjams.

Pastaba: reikiamus raidžių pataisymus gautame sakiny padaro patys sprendėjai.

Bern. O-tas.

Neatsilik ir Tamsta!

Nes

Kario straipsniai ir vaizdai negąsdina karo siaubu, bet ragina savąją nepriklausomybę ginti ir pagrobto Vilniaus niekad nepamiršti

Kario straipsniuose atsispindi savo krašto meilė, pasiaukojimas ir didvyriški darbai

Kariui rūpi ne tik grynai kariuomenės reikalai, bet ir piliečių sąmoninimas, jo kaip dorą visuomenės nario pareigos ir garbė

Karys savo Kuprinės pabiromlis suteikia daug linksmo ir gražaus juoko.

K A R I Ų

Lietuvos kariuomenės savaitinį pigų, įdomų ir gausiai iliustruotą laikraštį

skaito ne tik kariuomenė, šauliai, skautai, mokyklų jaunimas, bet ir visa visuomenė

Išsirašę „Karij“ visiems metams gauna priedo gražų sieninį kalendorių

„Kario“ kaina: 12 mėn.—8 lt.; 6 mėn.—4 lt.; 3 mėn.—2 lt.; 1 mėn.—1 lt. Užsieny (be Latvijos, Estijos ir Vokietijos) dvigubai.

ADRESAS:

Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“